

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o lună . . . 2 "

Nrul de Duminecă

pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 20.

INSERȚIUNILE

se primesc la admnistratia.

Mulțumire publice și Loc de
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu se inapoi-
polază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Busola politică.

Nu poate surprinde pe nimeni când în situația actuală politică, sceneria se schimbă de astăzi pe mâine. Prin câte faze n'a trecut numai guvernul, care nici n'a împlinit 30 de zile, decând este în ființă? Câte știri nu se pun la cale anume de cei ce sânt interesați ca situația să rămână veșnic turburată? Câte știri nu izvorăsc din combinații fanteziste? În mijlocul tuturor acestor schimbări reale, provocate prin concurența factorilor mulți, și a știrilor de tot felul, adevărate, tendențioase și mincinoase, omul politic trebuie să rămâie totdeauna cu sânge rece, și să-și păstreze judecata calmă.

Cine dintre noi românii va fi așteptat ca guvernul Khuen la alegerile viitoare nici să nu pună candidat în circumscripțiile electorale, unde alegătorii români sânt în majoritate, acela și-a făcut dela început o socoteală greșită, și și-a închipuit o situație politică, care n'a existat în realitate nici odată. Când și unde s'ar fi declarat românii ca făcând parte din partidul guvernamental? Când și unde s'ar fi angajat ei să sprijinească guvernul și să meargă pe deaîntregul cu el? Pe cât timp aceste nu s'au întâmplat candidările noastre naționale nu pot fi considerate supt nici un punct de vedere ca guvernamentale. Dar de altă parte și guvernul și-ar fi făcut o socoteală foarte greșită când ar calcula cu circumscripțiile electorale, unde românii susțin candidaturile lor, drept ale sale. Conte Khuen atât ar fi mai trebuit să facă pen-

tru ca să-și strice cu desăvârșire întreg rostul și să-și compromită toată acțiunea sa. Prin urmare este un lucru de sine înțeles ca guvernul să candideze pe susținatorii săi în toate părțile, și mai ales în contra românilor. Dacă n'ar proceda astfel noi înșiși ar trebui să protestăm, fiindcă nu voim ca reprezentanții noștri naționali să intre în cameră din mila guvernului. În acest caz ei nici n'ar avea nici o misiune de îndeplinit, căci zestre guvernamentală și așa ar să fie, precum se vede destulă. N'am avea vre-un motiv de supărare contra guvernului nici atunci când contracand dații ar fi români renegați, că i fiecare parte, este în dreptul său a se folosi în lupta electorală de toate mijloacele legale în favorul biruinței sale. Tot ce cerem noi dela acest guvern este ca să nu abuzeze de puterea sa și să ne împedeze a da votul nostru în toată libertatea. Dacă el nu ne ar împlini această cerere *legală*, atunci el nu este numai contra noastră ci dușmanul nostru.

Atitudinea dlor Babeș, Farkas și eventual a altor asemeni oameni față cu guvernul este cu totul indiferentă pentru partidul național român. Conte Khuen a vorbit în programul său de popoare și nu de particulari, și dacă el are mandatul de la împăratul a satisface popoarele, nu poate susține înaintea tronului, când ar fi mulțumit pe dnl Babeș și Farkas, că și-ar fi împlinit mandatul.

Busola noastră politică ne arată cu precizie calea ce o avem să parcurgem. Nu ne putem abate din această cale, nici când

ar fi, nici când n'ar fi guvernul în contra noastră. Noi sântem datori a susține candidații naționali în toate circumscripțiile electorale unde sânt alegători români. Acolo unde aceștia sânt în majoritate vom lua toate măsurile ca biruința să fie a noastră; a olo unde ei sânt în minoritate împrejurările vor hotărî dacă voturile românești vor trece la un candidat de alt partid sau vor fi separate numai pentru marcarea numărului lor. Sântem mai departe datori a consolida alianța cu slovacii și sârbi, a o lărgi prin atragerea germanilor, și a încerca cartele electorale cu partidul social-creștin, democrat și socialist.

În drumul nostru spre aceste ținte avem să ne răzimăm în primul rând pe puterile noastre proprii. Scopul nostru este ca să formăm în parlament un grup cât se poate de mare între guvern și opoziție. Acțiunea guvernului este din firea ei contrară tendințelor noastre. Guvernul are un interes capital precum au toate guvernele acest interes, ca partidul pe care se sprijinește să fie cât de puternic, întâi pentru a înfrunta opoziția, al doilea pentru a nu ajunge în situații de a avea nevoie de voturile cari nu sânt ale sale nici ale opoziției. Situația guvernului ar fi mai netedă atunci, când în parlament n'ar exista decât partidul guvernamental și opoziție. Este deci prea firesc ca guvernul să ne combată la alegeri și interesul nostru al românilor reclamă această combatere.

După semnele ce s'au arătat până acum n'a succes guvernului să înduplece zestrea

Pesimismul meu.

De Ioan Slavici.

Sânt acum doi ani și mai bine dl profesor Nicolae Iorga a publicat cu învoirea mea în coloanele revistei *Neamul românesc* o scrisorică de caracter intim, în care mi dădeam în puține vorbe părerea asupra raporturilor dintre mine foarte bine cunoscuții mei frați din cele două părți ale frumoșilor Carpați.

Cu publicarea acestei scrisori, care a umplut de amărăciune multe inimi alese, se începe o fază pesimistă în nu puțin sbuciumata mea viață.

Eram atunci vechiu »slăbășuc« al Academiei Române. Deși nu precisam în scrisorica mea fapta și nu vizam nici o persoană, »superiorii« mei, oameni de netăgăduită superioritate, nu și-au dat silința să se încredințeze, dacă sânt ori nu late-meiate părerile mele, ci au făcut încercarea de a îndupleca pe muma celor șase copii ai mei să facă asupra mea presiune, ca să tac, să nu mai scriu și mai ales să nu mai public nimic. Îndeosebi unul, om de-o generositate mult laudată m'a prezentat chiar drept »ini-mă de ghiață« pentru că mi nenorocesc familia. După ce încercarea a rămas cu toate aceste zadarnică, mi-s'a adresat un ordin în toată rugămintă, ca să încetez cu publicațiunile mele, iar după ce zadarnic a rămas și acest ordin, ni s'a cerut demi-iunea atât mie, cât și mumei copiilor mei, care n'a putut ori n'a voit să facă asupra mea mult dorita presiune.

Când se petreceau aceste lucruri fără îndolală foarte concludente, bunii mei amici dela *»Lupta«* din Budapsta și cei dela *»Luceafărul«* din Sibiu mi-au scos ponosul, că m'a n făcut pesimist — eu, care în întreaga mea lucrare literară și politică am pornit din gândul, că omul e bun din fire, că spre bine se desfășură viața omenească și că n'are ni iodată să iasă necuratul biruitor în lume. N'au cercetat niciodată amicii mei, dacă sânt ori nu întemelteate părerile mele: le era destul să mă știe intrat în conflict cu optimiștii dela Academia Română, să vadă, că nu mi măgulesc »stăpânii«, nu-i înalț în slava cerului, ci ridic un colțisor al valului ce acopere multele păcate, pe care le trec cu vedere, — destul li-a fost și atât pentruca să ducă în lume vestea, că m'am stricat și din om blajin m'am făcut un pesimist rău de gură.

Ce aveau ei cu optimiștii? — De unde știau, când, cum și de ce m'am stricat cu acestia? Ce-i îndemna să mă prezente drept un om vrednic de a fi pus »la carantină« — alături cu Eminescu?

Nu știu, dar mi-a venit să zic *»Et tu mi fili Brute!«* — când am citit în numărul dela 9 Februarie a. c. al *»Tribunei«* întrebarea *»Cu tot respectul ce purtăm bătrânului nostru scriitor, întrebăm, dacă nu găsește însuși, că e cam pesimist«*

Cel ce pune vre-o întrebare vrea să aibă răspuns, iară eu răspund, că am dreptate, când spun, că sânt mulți scriitorii, care nu-și dau seamă despre înțelesul vorbelor, de care se folosesc.

Tot mai om bătrân fiind, îmi dau și în sărăcia mea sufletească seamă, că nu e pesimist cel ce

constată, că e rea fapta, pe care o săvârșește cel ce minte, cel ce înșală, cel ce năpăstuește, cel ce se năpăstuește, cel ce se înjosește, cel slugarnic, cel ce amăgește copile nevinovate și le nenoroceste, cel ce trăiește în concubinaj ori în adulter, cel ce-și vinde fata ori soția, cel ce cade în desfrâu, cel ce-și bate în orișice fel joc de Dumnezeu și de poruncile lui. Nu e dar pesimist nici cel ce spune, că trăiesc în mijlocul nostru nu tocmai puțini oameni, cari săvârșesc asemenea fapte urgisite și vrednice de osândă.

Eu n'am spus niciodată și nu spun nici acum, că sânt până chiar și la Academia Română funcționari, cari cer servicii neiertate și și fac lucruri, dacă nu întri în voile lor, n'am spus și nu spun, că sânt și funcționari, cari sfântuiesc, abuzează de încrederea superiorilor săi, chefuliesc noaptea în mijlocul unui institut de educațiune și-și trimit concubinele în casele oamenilor cu fete mari. Dacă așa fi spus însă vreo dată ori așa spune acum așa ceva, amicii dela *»Lupta«* și cei dela *»Luceafărul«* ar putea să mă iee drept un mincinos ori drept un calomniator, — un pesimist n'aș fi însă nici atunci.

Încă mai puțin pot să fiu pesimist când spun, că foarte mulți dintre scriitorii noștri mai tineri lucrează în pripă și fără de convenita iubire pentru limba noastră cea înțeleaptă și citez exemple pentru întemeierea acestei părerii. — Mie foarte prețioșii amicii dela *»Tribuna«* ar putea să spună, că nu cunosc îndeajuns nici limba populară, nici cronicarii, nici cărțile bisericesti, nici literatura română modernă, nici gramatica limbii românești și lau drept rău ceace e bun, ar putea să spună, ca sânt un pizmătareț, care-și teme gloria și-și

gubernamentală, care vede în contele Tisza pe conducătorul, a o angaja la mai mult, decât la vot rea necesităților de stat. Reformele cuprinse în programul guvernului au rămas deocamdată chestii deschise. — Este deci probabil că după ce statul va fi readus în starea legii, contele Khuen să fie necesitat să dissolve din nou parlamentul, dacă zestrea gubernamentală nu se va fi metamorfozizat până atunci așa ca să urmeze guvernul pe toate drumurile sale, sau dacă guvernul acela neutru, din care și românii ar face parte, ar fi destul de puternic ca împreună cu guvernul să hotărască soarta reformei electorale.

Este o necesitate indispensabilă ca să ne dăm totdeauna bine seama de situațiunea politică și să nu pierdem busola, care necintit ne arată direcțiunea ce trebuie să mergem pentru a ajunge la țintă. Să nu scăpăm din vedere că guvernul este însărcinat din partea Majestății Sale ca înainte de toate să aducă statul în starea sa normală de funcțiune. Nu cu noi și prin noi, cari nu purtăm nici cea mai mică vină la aceste stări desordonate, guvernul are să și împlinească aceasta primă datorie, ci prin elementele amăgite și trezite ale poporului în numele căruia s'au săvârșit aceste fără-delegi. Ele să pună mâna ca să dreagă aceea ce au stricat.

Să nu scăpăm mai departe din vedere, că nu mai stă nici în puterea contelui Khuen, cu atât mai puțin în puterea contelui Tisza, a modifica programul de reforme. Ungaria intră în o nouă fază a dezvoltării sale *supt toate împrejurările*. Dacă s'ar întâmpla ca noi românii să nu putem trimite în parlament decât un singur deputat, să fim încredințați că reformele au să se realizeze cu atât mai vârtos. Căci nimic n'ar demonstra mai convingător stările imposibile de astăzi decât prezența acelu singur deputat român, care ar reprezenta trei milioane și jumătate de suflete.

grăiește de rău concurenții, dar în rând cu pesimiștii n'au să mă pună.

Intrebarea, așa cum a fost pusă în coloanele *»Tribunei«*, îmi reamintește studiile de zoologie, pe care le am făcut așa pentru plăcerea mea ca dascăl, care ține să știe din toate câte ceva.

Brehm, care mai e pe lângă toate celelalte și un mare măiestru în ale descrierii și stilist ca Schopenhauer, Humboldt, Grimm ori Helse, ne vorbește adeseori cu multă vervă despre firea posacă și îndârjită a animalelor de sex masculin ajunse la o vârstă mai înaintată. — Un berbec bătrân, un țap bătrân, un taur bătrân, până chiar și un gândac ori un curcan bătrân e o ființă foarte răutăcioasă și mai mult ori mai puțin tratabilă. În Tirol țapii îmbătrâniți ai caprelor negre bagă adeseori spaimă în sate întregi. Fierosi sânt și cerbii bătrâni, iar despre taurii zimbrilor din India se povestesc cele mai grozave istorii.

Noi oamenii nu sântem nici fiare, nici dobitoace, ci ființe cu viață sufletească, pe care bătrânețea nu le poate strica. Cu vârsta scad râvnirile, se mpuținează trebuințele, se potolesc patimele de tot felul, lupta pentru existență ia forme mai blăjine și viața omului sănătos se însănățește în timpul bătrânețelor.

Imi năvălesc lacrimile în ochi când îmi aduc aminte de dragostea curată, cu care noi tinerii de odinioară eram îmbrățișați de Alecsandri, de

Remaniere ministerială în România. Ni-se telegrafiază din București: *Ministrul de interne Pherekyde și-a dat demisia și va relua președinția camerei deputaților. Actualul președinte al camerei d. Missir își va da în curând și el demisia.*

Ministru de interne va fi din nou ministrul președinte Brătianu, care își dase demisia din ministerul de externe numai câtă vreme a fost în străinătate, pentru restabilirea sănătății sale.

O audiență la moștenitorul tronului. Din Viena ni-se telegrafiază că arhiducele Francisc Ferdinand a primit ieri în audiență de o oră și jumătate pe contele Zichy János, fost membru al partidului constituțional și presumpțiv ministru de culte și instrucție publică.

Contele Zichy a raportat moștenitorului de tron despre situația politică din Ungaria.

Justiția ungurească. Verdictul rostit de curtea cu jurați din Seghedin în procesul Haverda și, mai ales, purtarea acuzațiilor după achitarea lor, a stârnit o legitimă indignare în toate cercurile.

Ziarele ungurești din Seghedin publică zilnic momente noi și caracteristice. Unul dintre aceste ziare scrie că acuzatul principal Jánossy, auzind că a fost achitat, a exclamat cu amar:

»Aceasta e justiția ungurească! Odată am furat 17 fl., și atunci am fost condamnat la două luni temniță, iar acum, când am omorât o ființă omenească, mă achită!...«

Proclamarea constituției în Bosnia. Din Viena ni-se telegrafiază că mâine, Duminică, la orele 12 se va proclama în Sarajevo noua constituție a Bosniei. Proclamarea se va face în mod solemn, în fața funcționarilor superiori și a notabilităților, prin guvernorul provincial.

Cogălniceanu, de Sion, de Ioan Brătianu, de Manolache Costache, de Lascar Catargiu, de Ioan Ghica și de alți bătrâni, cari ne considerau ca continuatori ai lucrării pornite de dânsii și țineau să ne îndrumeze potrivit cu vederile lor. Nu cumva tinerii de azi cred, că bătrânii de azi nu sânt și ei însetați de mulțumirea sufletească, cu care erau îmbrățișați în tinerețile lor!?

Nu țin ei să dea la bătrânețe ceea ce au primit în tinerețe!?

Nu e nici pesimism, nici răutate morocănoasă, ci dragoste curată ceea ce m'a îndemnat să mă facă multora urgisit spuind adevărul.

E înspăimântătoare stricaciunea morală, în care a căzut o însemnată parte din societatea românească tocmai în centrul cultural al neamului românesc. Trebuia să vie cineva, ca să le spună fără de încunjur, că nu va putea statul român să și împlinească menirea istorică, dacă conducătorii lui nu se vor îmbărbăta cât mai curînd să restabilească rînduiala morală în biserică, în viața publică și în familie. Trebuia să vie cineva, ca să le spună românilor din regatul ungar: Feriți-vă de multele, feluritele și adeseori marile păcate ale fraților noștri de peste Carpați.

E o nenorocire pentru mine și pentru numeroasa mea familie, că eu trebuia să le spun aceste, dar nu mi-a rămas decât să mă expun și aici cum m'am expus când mă aflam la Sibiiu. Dumnezeu mi-a dat ochi, ca să văd, minte, ca să judec,

Cercul românilor de peste munte

De Simeon Măndrescu,
profesor la Universitatea din București.

II.

1. De a întreține legături mai strânse cu românii de dincolo de munți, este al doilea punct al articolului program al cercului.

Două feluri de legături mai strânse cu frații noștri de peste munți urmărește cercul nostru cultural și politic.

Să ne explicăm...

Cel puțin o treime din neamul nostru trăiește în împrejurări din cele mai grele în monarhia austro-ungară. Mai ales în Ungaria situația românilor a ajuns de nesuferit.

Indatoriri Indoite sânt nevoiți să și impună mâinile de dincolo: Indatoriri ca cetățeni ai Ungariei, contribuind cu banul și sângele lor la susținerea statului ocrotitor (?) și Indatoriri față de neamul lor, susținând din pungile lor școlile și bisericile, până acuma singurul refugiu vieții lor românești. Și au făcut-o cu plăcere, s'au supus sorții, ducând două feluri de sarcini, fără să se plângă, și vor mai face-o și în viitor, dacă răpitorii libertății lor politice nu le ar urmări răpirea vieții lor românești. Orișice manifestare voinții lor de a trăi ca români, este taxată cu agitație în contra ideii de stat unitar unguresc și fruntașii sânt aruncați rând pe rând în temnițe. Școlile le ungurizează încetul cu încetul, se vor atinge și de biserici — de religie s'au și atins — și dacă această stare de lucruri va mai dăruia, nu va trece mult, până când românismul nu și va mai găsi alt refugiu decât în căminele țărănești și în inimile cătorva, cari vor avea curajul să și plătească sentimentele cu ani de pușcărie.

Revistelor și ziarelor din România liberă, care au îndrăznit să releve samavolnicile ungurești li s'a retras debitul poștal, s'au oprit cărțile de școală, cari nu erau făcute după tipicul dictat de guvernarea unguri, înlocuindu-se cu cărți pline de minciuni; s'a făcut cu un cuvânt totul pentru a înstrăina pe românii de dincolo de cultura românească.

Față de această stare de lucruri, nu e permisă nouă românilor originari de peste munți să stăm indiferenți? Să poate să uităm, că am lăsat în urma noastră frații și surori, nepoți și nepoate cari, dacă nu vor fi ajutați la timp, vor fi nevoiți sau să trăiască într-o crasă ignoranță, sau să se împrietinească cu cultura ungurească? Nu n

și destoinicia de a-mi da pe față gândurile pentru ca să mă folosesc de aceste daruri ale lui Dumnezeu nu numai spre a-mi agonisi pâinea de toate zilele ci și spre a face voia lui.

Știam, că se vor supăra mulți dintre cei puternici și mă vor prigoni cu îndârjire. Nu-mi rămânea însă decât să-mi fac datoria, să mă supun cu umilință soartei mele și să muncesc din greu ca s'o pot duce cu chiu cu vai de azi pe mâine.

N'ași fi putut s'o fac aceasta, dacă n'ar fi fost mine credința, că binele va leși în cele din urmă biruitor, că se vor îmbărbăta și alții să facă tot ca mine și că prigonitorii mei, dacă nu mai curând, după moartea mea se vor căi, se vor rușina și vor intra în calea cea dreaptă.

Ași înțelege dar, că fie amici, fie adversari ai mei să mă certe ca pe un smintit, care n'a știut să profite de bunăvoința puternicilor săi »protectori«, ca să și adune avere și să și căpătuiască familia; pesimist nu poate să fie însă un om care viața lui toată a ostenit pentru biruința binelui și a jertfit pâinea dela gura copiilor săi mult bucurios decât ca să steie în rând cu nemernicii.

Încă mai puțin puteam să fiu pesimist când le-am zis mai tinerilor noștri scriitori să și lucrească limba, să se spele pe mâni când iau condeiul și să se gândească bine mai înainte de a fixa vorba pe hârtie.

Atât de asta dată și, dacă mai are cineva vre o întrebare, sânt bun bucurios să-l dau răspuns.

Corsete moderne și specialități
gata și după măsură, confecțiunea cea
— — — mai bună la — — —

PILCZ IRMA,
fabricantă de corsete,
Arad, str. Deák-Ferencz nr. 2.

Damele cari locuiesc în provinciile și
ceară îndrumări pentru luarea mă
— — — surei. — — —

vom rușina la gândul, că nu sântem în stare să facem pentru cultura neamului ceea ce au făcut pentru cultura românilor de peste munți, românii de origine macedoneană? Nu ne vom putea încâlzi de exemplele atât de numeroase, ce ne dau grecii și bulgarii, cari ajungând în alte țări la situații materiale însemnate, întrebuintează și desținează părți considerabile din averile lor pentru cultura și mărirea neamului lor?

Sântem mulți, și dacă câțiva buni pot face mult bine, cât n'am putea face cu toții împreună! Cu puține excepții ni am înstrăinat însă de frații noștri și de aceea am făcut așa de puțin pentru ei.

Să căutăm să ne apropiem din nou de ei, să ne unim în gândul de a ne interesa de starea lor culturală, și sufletul nostru ne va dicta ce avem de făcut.

Este ținta, în urmărirea căreia ne întâlnim și ne unim cu acțiunea începută de »Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor«, pe care datorită sântem să o sprijinim — și o vom și sprijini — din toate puterile noastre. Fără o cultură unitară românească, nu va putea exista un neam unitar românesc.

Legăturile mai dese și mai strânse cu românii de peste munți ne vor arăta prăpastia, ce i amenință, și ne va indica calea de urmat.

Nu ne putem însă mărgini numai la atâta. Trebuie să ne ținem în curent și cu politica, ce o fac frații noștri de peste munți, și mai ales cu politica, ce se face în contra lor.

E prea adevărat, că românii de peste munți vor fi tari, cât timp se vor putea sprijini pe o Românie tare, dar nu i mai puțin adevărat, că și puterea României este condiționată într-o însemnată măsură de puterea elementului român de peste munți. Acest adevăr, acest fapt a fost și trebuie să fie și în viitor baza, călăuză politicilor noastre naționale.

Cu Austro-Ungaria raporturile noastre sânt excelente, așa cel puțin auzim de ani de zile. Nu odată puternica noastră vecină ni-a relevat cumințenia noastră, mai ales când avea nevoie de liniște pentru a opera în alte părți.

Și pe noi ne măgăleau aceste constatări ale prietenilor noștri! N'am văzut, câtă ironie se ascunde în dosul acestei laude!

Aproape tot răul, ce-l îndură de veacuri românismul, se datorește politicii Austro-Ungariei, și continuăm a fi prietenii ei sinceri, prietenii ei cuminți...

Să-și continue Ungurii supt protecția Austriei politica lor de nimicire a elementului românesc de peste munți, să continue Austriei a nesocoti drepturile și aspirațiunile românilor în țara răpită mișește de ei, și cumințenia noastră ca și sincera noastră prietenie se va mai putea găsi poate de formă la cercurile noastre conducătoare. E numai întrebarea, dacă în astfel de împrejurări cumințenia și prietenia guvernelor vor mai fi posibile sau de vor fi posibile, dacă vor mai avea vre-o valoare. Să nu uite, că temelie și durabilă nu este de cât prietenia între popoare.

Ca români, ca cetățeni români, noi vom povădui prietenie prietenilor și dușmănie dușmanilor neamului nostru. La nevoie vom găsi prieteni de suferințe la alte popoare, cari vor putea conta pe noi și pe cari vom putea conta și noi, sau vom căuta ocrotitori în altă parte.

Glasuri au început să răsune în parlamentul țării, glasuri de protestare în contra samavolnicilor Ungurilor față de frații noștri, o mișcare s'a pornit în țară pentru a lămurii lumii românești pericolul ce o așteaptă, și noi n'avem decât să ne alăturăm acestei mișcări. Avem dreptul la aceasta ca cetățeni români, avem datoria ca Români.

Vom face o însă numai de nevoie, numai dacă starea de lucruri stă de căunătoare românismului va mai dănuj, căci în fond singura noastră

dorință este să vedem odată pusă baza, să vedem dându-se posibilitate stabilirii unei sincere prietenii între poporul românesc și poporul maghiar. Atâtea și atâtea alte interese ne îndreptătesc aceeași dorință, atâtea și atâtea interese ne dictează unire.

Acest lucru însă nu va fi posibil, decât dacă guvernul și poporul ungar vor inaugura o politică de dreptate față de Românii de supt coroana Sf. lui Ștefan, dacă li se va recunoaște dreptul de a trăi ca Români, de a se dezvolta în cultura firească a lor, în cultura românească.

Noi, Românii de peste munți stabiliți în țară, ni am dat mâna pentru a sprijini pe toate căile posibile revendicările fraților noștri de dincolo.

Legea și limba nu se pot pierde decât odată cu capul.

Congregația comitatului Arad.

Atitudinea românilor. — Kossuthismul bătut.

Arad, 19 Februarie.

Adunarea congregeției comitatului Arad a fost de data asta mai puțin zgomotoasă decât altă dată. Cine a asistat încă la adunarea de astă toamnă, cine a văzut atunci îndrăzneala și gălăgia majorității ungurești, violența impetuoasă cu care ea teroriza pe români, se va fi mirat de rezerva potolită a majorității.

Explicația acestei schimbări e simplă. Pe timpul erei »naționale« a coaliției reprezentanții unguri se făcuseră toți o apă. Liberali 67-iști, vechi mameluci, jidani și români renegați câți sânt, toți se prefăcuseră în vajnici kossuthiști și formau o singură mare cohortă a kossuthismului șovinist.

A fost însă de-ajuns să cadă coaliția și să se simtă mâna energetică a unei politici nouă, ceata kossuthismului a scăzut fără de veste și abia un mic număr dintre ei mai îndrăznește a-și da pe față sentimentele. Pretutindeni un sentiment de descurajare și o stare mahmurie ca după o mare beție din care s'au trezit. Tabăra guvernamentală a crescut iarăși și a format o mare majoritate. Iată statornicia și curajul unguresc redus la adevăratele proporții care se exprimă în cifrele cu cari a fost primită numirea guvernului: 36 contra și 164 pentru (în cifra din urmă se cuprind și românii naționaliști).

Mai mult chiar, când d. Vasile Goldiș a spus că vina stării de ex-lex o poartă coaliția și trebuie să-și puie cenușe pe cap, deși cuvintele acestea au fost rostite românește, majoritatea ungurească le-a acoperit cu aplauze. Văzurăm deci și minunea asta: majoritatea care acum câteva luni teroriza pe oratorii noștri când vorbeau românește, aplaudând acum cuvintele tot românești ale aceluiaș orator român care nici acum nu făcea decât să critice coaliția.

Câtă demoralizare și decădere și câte concluzii întristătoare pentru un »patriot« ungar adevărat...

Românii au avut dimpotrivă o zi bună și

s'au prezintat în număr mărișor vre-o 50 de inși. Iată o listă, probabil incompletă, pe care am putut-o prinde din vâlmășagul congregeției:

Dr. Nicolau Oncu, Roman Clorogariu, Vasile Goldiș, Sava Raicu, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Iustin Marșeu, Sever Bocu, Ioan Moldovan, Dr. Cornel Iancu, (Arad), Dr. Gheorghe Popovici (Chișineu), Dr. Sever Barbură, Ioan Chera, (Boroșineu), Axente Secula, (Șiria), Ioan Frățilă, (Agris), protopopii Ioan Giorgia, (Boroșineu), M. hai Lucaș, (Șiria), preoții Ioan Popovici, (Bârsa), Romulus Motorca, (Agris), Dum'tru Popovici, (Cermel), Tămășdan, (Pecica), Vichentie Pantoș, (Vârșand), Trăian Terebenț, (Galșa), apoi învățătorii Iuliu Groșoreanu, (Galșa) și Dimitrie Bouar, (Nădab), un număr frumos din harnicii noștri țărani: Peiru Buha, Ioan Țăranu, (Chișineu), Ioan Mladin, primarul comunei (Nădab), Ștefan Hotăranu, (Șimand), Nicolae Lăzărescu, Ioan Tamaș, (Șiria), Ioan Acum, Vîrtoci, tinărul, Ștefan Clodovanu, Avram Puta, Manoilă Puta, (Pecica), Ioan Mihul, (Măgherat), Nistor Flueraș, (Zărând), Dumitru Sălăgeanu, (Sepreș), Ilie Sălăgeanu, (Tămând), Ioan Popovici, (Beretei), Alexandru Nica, (Almaș), Gh. Bogdan, (Agris), Ioan Ilie, (Curtici), Gheorghe Petrovici, (Pii), Gh. Bătrănu, Mihai Bozgan, (F. Vârșand), Ioan Chuedan, (Sântana).

Deși numai cam a treia parte din membrii congregeției sânt de față, sala totuși e plină. La mâna dreaptă dela președinte, la una din cele 4 mese lungi românii stau în masă compactă. Hainele țărănești albe și curate dau taberei noastre un aspect democratic și românesc. Țăranii noștri au venit în număr destul de mare și urmăresc mai ales discursurile românești cu mare atențiune. Galerile sânt pline cu români.

Președintele vicecomitei Dálnoky, Nagy Lajos, deschide ședința la orele 9 precis. Incepe spunând că guvernul cel vechiu demisionând, a demisionat prefectul comitatului nostru, contele Károlyi Gyula. Se dau citire scrisorii prefectului prin care el își dă demisia din postul de prefect.

Cel dintâi orator e baronul ungar Bănni. Vorbește în ton elogios despre Károlyi și propune ca congregeția să-i exprime mulțămirea sale și să-i comande un portret pe care să-l atârne în sala de ședințe. (Românii protestează).

Din tabăra românească a vorbit cel dintâi d. Dr. Iustin Marșeu, românește. Se declară contra propunerii baronului. Nu am auzit, zice, de nici-o faptă a contelui Károlyi care să-l facă vrednic de-o distincție atât de mare cum e mulțămirea în procesul-verbal și mai ales zugrăvirea portretului său. Se spune că la numirea sa comitatul l-a primit cu mare însuflețire. E drept, dar a fost o însuflețire de comandă. Ceata de călăreți care l-a primit, s'a alcătuit din oameni plătiți cu ziua. A venit cu foc bengal și alai și ce-a făcut Károlyi?

A făgăduit că va pune rînduială în administrație. A început prin a lua dela Șorban lecții de administrație. A vânat muște, persecutând pe notari ca să-și câștige merite, în loc să se apuce de lucru serios. În schimb când i-s'au adus chestii mari și scandaloase, cerîndu-i-se remedii, a întins mușama pe ele.

Nu știm nici un motiv care ne-ar putea îndemna să-i arătăm recunoștință, dimpotrivă trebuie să-i fim recunoscători că a plecat (Risele aplauze). Károlyi a fost mare vrășmaș al românilor. A declarat că nu va lăsa să ajungă nici-un român funcționar cât timp va fi prefectul Aradului. Niciodată el nu a putut să-și biruiască această aversiune și ură împotriva românilor.

Contele Károlyi a fost cel mai aprig aderent al erei coaliționiste; cu toate astea când contele Andrássy a voit să plece el încă a declarat că se retrage, fiind astfel neconsecvent cu princi-

Fabrica de spălat a lui

Nagy Károly

în Kluj—Kolozsvár, Malom utca 4.

Gulerile și manșetele precum și tot felul de albituri și perdelele de dantele le face albe ca zăpada și le calcă dându-le luciu ca de oglindă.

Lucrările ce trec peste 10 coroane le expediază franco acasă.

pile sale coaliționiste. Propune să se treacă pur și simplu la ordinea zilei asupra demisiunii contelui Károlyi.

Vicecomitele Nagy întreabă adunarea dacă primește propunerea baronului Bánhidly. Majoritatea se declară pentru ea. (Strigăte: *Nu primim la români, ungurii răspund cu Éljen la adresa lui Károlyi*).

Urmează al doilea punct important: numirea noului guvern.

Vorbește întâi reprezentantul opoziției kossuthiste Lázár Zoárd, deputatul Chișineului. Spune că numirea guvernului fiind ilegală și contrară legii dela 67 ar fi așteptat ca și majoritatea 67 istă care apără legile dela 67 să reprobe numirea guvernului. Prevede un regim absolut pe față. Numirea noului guvern e și antiparlamentară, arătați-mi un singur om care în parlament îl sprijinește (Interruperi din tabăra 67-istă: *va avea în curând, nu vă temeți!*) Spune că primul ministru nu-i ungar nici prin naștere nici prin creștere. Propune ca numirea guvernului să se ia la cunoștință, dar nu are încredere în el fiind nu mit în mod ilegal. Funcționarii comitatului să primească ordinul de a nu executa ordonanțele ilegale ale guvernului.

(Slabe strigăte de *Éljen* răspund oratorului. Ne-succesul acesta provoacă risetele ironice ale majorității.)

D. Vasile Goldiș se ridică să precizeze punctul de vedere al locuitorilor români din comitatul acesta și al partidului național din țara întreagă. Nu aderă la propunerea lui Lázár. Partidul național nu are motiv nici de încredere, nici de neîncredere către guvern. Nu-l considerăm însă nici ilegal, nici anticonstituțional și nici imparlamentar. Nu-i ilegal căci a fost numit conform legii. E constituțional, căci a făgăduit că va respecta constituția și nu-i imparlamentar, căci a declarat că va dizolva camera și va căuta să-și formeze o majoritate parlamentară.

Înțeleg, zice, pe d. preopinent că nu poate avea încredere în guvern, căci guvernul e pe bază 67 istă pe când dânsul se află pe baza 48-istă.

Partidul nostru în privința asta nu s'a declarat, ci programul nostru național a lăsat chestiunea deschisă.

Noi nu ne călăuzim după atitudinea guvernului în chestii de drept constituțional, ci după atitudinea față cu cerințele democratice. Cine vrea să democratizeze țara, aducând votul universal, va avea încrederea noastră, dimpotrivă dacă guvernul va mistifica votul universal, îl vom combate (Aplauze).

Coaliția a făgăduit să aducă votul universal și nu l'a realizat, ci a căutat să se eschiveze (Strigăte românește: *A făcut pungășie, a furat drepturile ce se cuvenea poporului*.) Și d. Iusth s'a trezit târziu cu votul universal, cupă ce a trecut timp de 3 ani.

Mă mir că preopinentul a adus ca argument contra guvernului origina străină a primului ministru. Asta-i o injurie la adresa noastră. (Aplauze. Strigăte: *Dar Wekerle e ungar?*)

Lázár Zoárd intrerupe: nu am înțeles că nu e ungar, ci că a venit din altă țară. D. Goldiș. Acuma ai scutit-o d-le Lázár. Admitând însă și asta, oare Apponyi nu-i născut și crescut în străinătate? (Strigăte: *Dar Sztérényi nu a venit din Italia?*) Ați regretat *ex-lex*-ul, dar D. voastră l'ați provocat. (Apl.) și ar trebui să vă puneți cenușe pe cap. (Aplauze mari, majoritatea ungurească aplaudă pe orator).

D. preopinent cere vice-comitetului să nu execute ordonanțele ilegale ale guvernului. Asta-i o ofensă pentru d. vice-comite care va ști de sigur să refuze executarea lor.

Propune să se primească propunerea comisiei administrative, adică să se ia la cunoștință numirea noului guvern.

Chestiunea să pune la vot nominal. *Rezultatul lui e că votează 168 pentru, și 36 contra*, luând la cunoștință numirea guvernului. Români au votat pentru.

Rezultatul e primit cu strigăte ironice la adresa kossuthiștilor. Cvota kossuthistă e ploată și descurajată de acest dezastru după o epocă de stăpânire »glorioasă«.

Cu aceasta s'a isprăvit partea de competență a discuției. Au urmat chestii mărunte. Intre ele e și chestia pământului școlii din Chișineu care a fost comunal, dar școala îl posedă de 56 de

ani încât dreptul de proprietate al comunei s'a prescris. Comisia administrativă voind să hărăscă în chestia asta Dr. Iustin Marșieu arată că e o chestie de drept în care va judeca tribunalul. Lázár Zoárd spune că școala românească a șterpelit pământul acesta. Insolenta kossuthistului atrage protestările românilor. Se hotărăște ca chestia să se dea în grija fiscalului.

Altă chestie românească a fost a plăteșilor din Chișineu, de care am amintit ieri, în raportul nostru despre constătuirea de aseară.

Nicolae Lăzărescu, un țaran fruntaș din Șiria spune că bugetul comunei e prea încărcat încât să se ridice leafa plăteșilor cari nu servesc decât câte 2 zile pe săptămână. Numai zilele astea au plecat 40 de oameni din comună în America, neputând răbda greutatea. Cere respingerea hotărârii comunale.

Congregația hotărăște însă în sens contrar aprobând hotărârea consiliului comunal.

După aranjarea unui mare număr de afaceri administrative, ședința s'a ridicat la orele 12 fără ceva.

Congresul profesorilor și secțiile „Asociației“.

De: Un membru al secției școlare a „Asociației“.

În »Tribuna« au apărut două articole care se ocupă de secția școlară a »Asociației«. În cel dintâi se cerea ca această secție să facă o statistică a profesorilor și elevilor dela școlile noastre și ale statului, să strângă la un loc tinerimea universitară răsleată și alte lucruri pe cât de frumoase și folositoare, pe atâta de grele de îndeplinit. Articolul mai recent se ocupă de chestia unui congres al profesorilor dela școlile noastre secundare și propune ca secția școlară să facă pregătirile necesare pentru un astfel de congres. Autorul articolului e de părere să se aleagă toți profesorii noștri membri ai secției și astfel s'ar preface adunarea secției în doritul congres.

Nici nu mai discutăm necesitatea unui congres al profesorilor noștri secundari. Credem că ea este simțită de toți acela cari cunosc din experiență multele mizerii ale școlilor noastre și sufăr de izolarea la care au fost condamnați până acum. E vorba numai să găsim forma cea mai potrivită pentru a putea realiza idela cât se poate de fericită. Și eu încă cred că ea se poate realiza numai în cadrele Asociației noastre.

În adevăr Asociația trebuie să evolueze și ea, ca orice organism social, potrivit cu cerințele vremii și cu dezvoltarea societății noastre întregi. Nu se poate îngădui să rămânem tot la aceleași forme, moștenite dela generațiile disparute și potrivite pentru timpul lor, dar astăzi învechite. Odirioară, adunarea generală a Asociației era în adevăr o manifestare a întregii noastre vieți culturale și sociale, dar, astăzi, această viață e mai bogată și cere forme noi de manifestare. S'au înființat secțiunile literare și științifice, pe care multă lume le-a socotit drept forme cam pretențioase pentru împrejurările noastre culturale. Oricum ar fi însă, e indiscutabil că și aceste organe, de creațiune mai recentă, ale Asociației nu e permis să le privim ca niște forme rigide, stabilite pentru totdeauna, de care nu mai are nimeni voie să se atingă. Atunci ne am închide înșine orice cale a progresului.

Dimpotrivă ar trebui să facem necontentit încercări și experiențe spre a găsi formele de organizație cele mai potrivite cu starea noastră culturală, care încă se schimbă mereu și naște tot alte trebuințe. Aceste încecări și experiențe să nu se creadă că ar fi o dovadă de lipsă de stabilitate; ele sânt însăși viața oricărei instituții culturale.

Să ne mai întrebăm acum dacă secțiile Asociației au o organizație atât de perfectă, încât să nu mai fie nevoie de nici-o schimbare? Secțiile se compun din câte 5 membri ordinari și cam tot atâția corespondenți, cari se văd de două ori pe an, la 15 iulie și la adunarea generală. În astfel de condiții, judece oricine ce lucrare comună se poate face; căci de asta e vorba; ce lucrare fiecare membru al secției în parte, o face și fără de acest titlu.

Hotărât, e nevoie de o reformă, de o lărgire a cadrelor secției. Autorul articolului din »Tribuna« propune să între toți profesorii în secție.

Eu aș fi de părere să se prefacă secția într'un fel de comitet, care să se aleagă în fiecare an din alt oraș cu școală secundară românească. Acest comitet, ai cărui membri se pot atura întruni ori-când fără de a îngreua bugetul Asociației, ar avea să pregătească programul pentru congresul tuturor profesorilor, care s'ar ținea la adunarea generală, când și așa se adună mulți profesori și când e păcat să se piardă vremea scumpă cu banchete și »seri de cunoștință«.

Să se facă această experiență deocâdată cu secția școlară și, dacă va da rezultate bune poate că se vor preface cu timpul și celelalte secțiuni — lăsând sarcina grea a științei, surorilor din »Academia română« — în modeste comitete de un an, care vor avea să pregătească programul pentru un viitor congres al advocaților, al medicilor, al economiștilor, poate chiar — »fantazie, fantazie...« — al preoților români fără deosebire de confesiune. Și astfel s'ar moderniza atunci patriarhală adunarea generală »într'un congres«, grupat după secții, al tuturor intelectualilor noștri, trecând banchetele și »serile de cunoștință« în domeniul legendelor istorice.

Cred că și autorul articolului de care vorbesc e de acord cu mine când rog pe cei interesați și în special pe dd. membrii ai Comitetului central și ai secțiilor să facă aceste propuneri, cari nu diferă decât în formă, obiectul preocupărilor și al discuțiilor domniilor-lor în ședințele ce vor ținea.

Scrisori din București.

Epilogul pretinsului scandal dela Văleni. — Misiunea belgiană. — Falsificatori de certificate.

București, 4 Februarie.

Un oare-care Văleanu, locuitor în Vălenii-de-Munte, intrând astă-vară într'un restaurant, unde stăteau la masă mai mulți ascultători ai cursurilor libere ținute de d. Iorga, început, fiind puțin afumat, să insulte pe toți cei de față. Pentru această purtare a lui mesenii l'au dat frumușel afară din restaurant. A fost destul să se afle despre acest incident și unele ziare, cunoscute prin campania ce o duc de ani de zile în contra d-lui Iorga au început să tune și să fulgere în contra »organizației scandalului dela Văleni«.

Cele mai fantastice povești au fost brodate pe tema aceasta. Se spunea între altele că cheful Văleanu ar fi fost crunt bătut de însuși d. Iorga.

Pentru debitarea acestor calomnii d. Iorga a dat în judecata curții cu jurați din București pe calomniatori. Procesul urma să se judece Miercuri, dar din cauza neîndeplinirii unor formalități, judecarea a fost amânată pentru ziua de opt Februarie.

Astăzi a sosit în București misiunea belgiană însărcinată cu notificarea suirei pe tron a regelui Albert. La gara de Nord misiunea a fost primită de un aghiotant regal, care a salutată-o în numele regelui, apoi de către reprezentantul ministeriului de externe, al primăriei și al prefectului.

La palatul regal misiunea a fost întâmpinată de maresalul curței, care a urat so'ilor belgieni, în numele M. S. Regelui Carol, bună-venire. La orele 7 seara misiunea a fost primită și la ministeriul de externe, unde a prezentat în copie scrisorile de acreditare.

Oaspeții belgieni vor rămânea în București până Luni seara. În acest timp ei vor vizita principalele instituțiuni de cultură și științifice din capitala României. În onoarea lor se vor da mai multe prânzuri de gală, între cari unul îl va da »Yokey-Clubul«, altul legația belgiană din București. Dnii Jean A. Lahovary, secretar de legație și căpitanul T. Ionescu au fost atașați la misiune pe tot timpul cât ea va petrece în București.

Doi tineri, anume A. Dinescu și Ilie Constantinescu au recurs la un mijloc foarte îndrăzneț spre a se putea înscrie unul la școala superioară de agricultură, a tul la școala de comerț. Ei au falsificat două certificate de absolvire a patru clase de gimnaziu, s'au înscris la cursurile, pe cari voiau să le urmeze, fără a da în primul moment nimica de bănuie. La revizuirea certificatelor s'a observat însă falșul. Și cei doi precoci falsificatori au fost dați în judecată, fiind condamnați la

câte două luni închisoare de către tribunalul din București.

În contra acestei sentințe ei au făcut apel la Curtea de casație, care le-a respins apelul, rămânând ca îndrăzneții falsificatori să-și facă pe-deapsa, la care au fost condamnați. Cazurile de acestă natură nu sânt rare. Mai anii trecuți chiar la universitate s'au descoperit câte-va certificate false, cu cari unii au încercat să se înscrie. Atunci însă certificatele au fost rupte, fără a mai fi dați în judecată vinovații.

În urma votării legii pentru acordarea tuturor drepturilor politice dobrogenilor, o mulțime de străini au căutat ca prin acte false să dovedească dreptul lor de a deveni cetățeni ai României. Cazurile nu apar sporadice. Cu deosebire în județul Tulcea o mulțime de bulgari și greci au căutat să inducă în eroare comisia însărcinată cu verificarea actelor. Ei, pe un preț de nimic, își procurau certificate false cum-că erau cetățeni otomani în ziua anexării Dobrogei la România și pretindeau conform legii să fie înscrși în listele electorale. Dar cu deosebire au căutat să profite de actuala lege evreii, cari aproape toți și-au procurat astfel de acte. Veniți în țară abia de câți-va ani, ei pretindeau că au fost aici de la anexarea provinciei. Se citează cazul evreului Baruch Zosmer, care, după-ce n'a reușit să se strecoare în listele electorale la Constanța, și-a încercat norocul la Tulcea. Descoperit fiind însă și aici, el a fost dat judecării. În urma acestor încercări de a străbate pe căi lăturalnice în cetățenia românească, s'a dat ordin comisiilor de verifica să procedeze cu cea mai mare scrupulozitate la verificarea actelor.

Correspondent.

Dintr'un carnet.

— Insemnări uitate. —

Am citit ieri un articol frumos, scris cu multă judecată și înțelegere a rosturilor lumii românești. Un articol-prim în care e vorba despre micile certuri din orașele noastre din provincie, certuri cari se resuflă în presa românească de pretutindeni. Cuvinte bine-simțite, calde:

»Sînt fără hotar aceste mizerii cari pun stavilă consolidării noastre sociale și ne aruncă pradă hârțuieilor sterpe. Citiți ziarele noastre cari toate, alături de rubrici ca »criza politică« sau »tulburările din Balcani«, au mai introdus de luni de zile o nouă rubrică permanentă »Stările din Făgăraș«. Pe coloa e întregi, cu urmări în serii de numere... se ceartă doi domni din Făgăraș... Trebuie să punem capăt acestei stări, căci altfel ne părăginim toată puterea de-a merge înainte. Presa ar fi cea mai chemată să înceapă această prefacere necesară. Să-i dăm de-acum înainte, subșiți confracți, un mai mare rol coșului de hîrtie. Să aruncăm în adîncimeia lui implacabilă toate hîrțile cari ne vîdesc aceste batrachomiomahii...«

Cuvinte juste, vrednice de-a fi urmate... Deschid, însă, același ziar la pagina a 5-a și mă izbește un titlu gras »Stările din Făgăraș«, supț titlu »Urmare«, la sfîrșit »va urma«...

Bravas! Îmi zic citind prim-articolul unui alt ziar românesc. Îi ia bine de tot:

»Va să zică: Partid liberal al muncii!

Acesta ar avea să fie titlul noului partid guvernamental...

Liberal? Lozinca liberală a discreditat-o Tiszatăl... Dar lozinca »muncii« are un miros cam prea... să zicem, democratic. De aceea se face încercarea a determina această muncă cu atributul »liberal« ce se alătură partidului...«

Și dă-i înainte cu »liberal« și iarăși »liberal«... Deschid, însă, același ziar la pagina a doua și citesc că noul partid și-a ales numele »Partidul național al muncii«.

Au dreptate cei cari nu se încred în bunele intenții ale noului guvern. Abia de câteva săptămîni a ajuns în fruntea treburilor și începe să ne compromită presa... nevoind să-și aleagă numele care e combătut într'un prim-articol judicios...

Într'o revistă, apărută acum de curînd, s'a încins o critică în jurul compozitorilor noștri muzicali. Într'unul dintre aceste răspunsuri polemice citesc:

»Cu toate aceste, criticii mei află că eu nu sînt modest din cauza că am tras în sanitățile (?) noastre muzicale.«

Nu e greșală de tipar, e cum citiți: »că am tras în sanitățile etc«. Dovadă că nu e greșală de tipar e semnul întrebării (?) adăugat de redactorul-șef al revistei în chestie. D-nul redactor-șef a avut tot dreptul să adauge semnul întrebării după neînțelesul »sanită-

țile« (?); să nu se supere, deci, dacă vom mai adăoga și noi acelaș semn la semnul său.

...Sanitățile (?.. Red. »R. P.«) (?...?! Red. »Trib.«)... Explicația ieroglifelor e: Cum, crezi, d-le redactor-șef, că d. cu polemica a scris »sanitățile«? Nu, D-Sa a scris »somitățile« noastre muzicale... iar semnul d-tale de întrebare e o întrebare adresată cititorilor: »Știi că eu nu cunosc cuvîntul »somitățile« ci numai »sanitățile«... care e o prostie?»

Uneori aerele grave de cumîntenie prea mare dovedesc chiar contrarul... Mefisto.

Programul guvernului.

Constituirea noului partid.

— Situația politică. —

Arad, 19 Februarie.

Adunarea de constituire a partidului guvernamental a fost într'adevăr de proporțiile ce se puteau aștepta după întinsele pregătiri cu cari a fost pusă la cale. Programul guvernului însă a rămas și mai departe învăluit în nesiguranță. Dar precum am mai spus odată, cu ocazia când s'a prezentat guvernul în cameră, »programul (care e acelaș și astăzi) se caracterizează tocmai prin ceea ce-i lipsește«. Lipsește înainte de toate spiritul șovinist, lipsesc frazele răsuflatului patriotism emfatic, lipsesc faimoasa »idee de stat« și lipsesc în sfîrșit amenințările dodonice și atât de obișnuite la adresa agitatorilor cari ațîță curente iredentiste. Programul guvernului se distinge prin aceasta nouă caracteristică a sa numai în comparație cu programele guvernelor anterioare și, dupăcum am mai spus »lipsa spiritului șovinist în programul guvernului este o virtute numai relativă, întrucît și lipsa răului înseamnă un progres în conducerea statului.«

Ceeace surprînde în noua formulare de azi a programului, e eliminarea cu desăvîșire a chestiunii de naționalități. Dar poate împrejurarea aceasta nu ascunde intenții rele, căci într'adevăr dintre toate chestiunile de existență ale statului chestiunea națiunilor nemaghiare e cea mai gingașă și bărbatul de stat care s'a angajat s'o tîmăduiască în mod serios, trebuie să evite orice întăritare a bălaurului șovinist.

Ce privește reforma electorală, guvernul s'a mîrgenit și de data asta a desena numai liniile principiare ale viitorului său proiect, evitînd o isbucnire prea timpurie a unui conflict ce s'ar hrăni ușor din antagonismul dintre conducătorii partidului. Primul-ministru a făgăduit însă în chip sîrbătoresc că de îndată ce vor îngădui împrejurările va prezenta proiectul său de reformă fără întîrziere.

Incolo programul guvernului făgăduiește o mulțime de reforme mari și salutare, cari sânt menite să dea o înflorire trainică țării.

Adunarea de constituire.

Budapesta, 19 Februarie. La orele două localitățile clubului »Nemzeti Társaskör« precum și stradete din preajma lor sânt în înțelesul strict al cuvîntului inundate de lume. A sosit un mare număr de deputațiuni din provincie. Cele mai multe din Bihor, patria contelui Tisza. Din mulțime bat la ochi sumanele românești și vre-o câteva tipuri de proești români din Bihor. Au mai venit deputațiuni din comitatul Tolna, Timiș, Pojun, Brașov, apoi din orașele Oradea-mare, Timișoara, Alba Iulia, Strigonin, Pojun, Brașov, Seghedin, Csáktornya. ș. a.

Personagiile politice mai cunoscute sânt întîmpinate cu ovații. La orele 2 și-un sfert mulțimea

pleacă spre reduta budapestană »Vigadó«, în frunte cu contele Csáky Albin. Ordinea e păzită de gardiști și poliști, cari au venit conduși de prefectul poliției Boda. În sala, de proporții aproape fabuloase, nu încap decît deputațiunile și oamenii mai vrîstnici.

La orele 3 sosește grupul deputaților guvernamentali, prefectii, membrii externi ai partidului, în frunte cu contele Tisza. Ceva mai tîrziu sosește și guvernul, în număr deplin, în frunte cu primul-ministru contele Khuen-Héderváry.

Președintele adunării, contele Csáky salută prin câteva cuvinte adunarea.

Contele Khuen-Héderváry: Mulțumește celor veniți din depărtări. Spune că guvernul a desfășurat steagul »progresului prin muncă«. Sânt mari și grele problemele de rezolvit, guvernul însă speră să le poată face pe față dacă va fi sprijinit. Înainte de toate trebuiesc rezolvite două chestiuni mari:

1. Programul comisiei de nouă. Guvernul îl va realiza spre mulțumirea generală a țării. 2. Chestiunea băncii. Situația zdruncinată a finanțelor țării ne silește să menținem încă comunitatea băncii în Austria. Ne vom îngriji însă ca interesele economice ale țării să fie pe deplin asigurate, iar dacă banca austro-ungară nu ne-ar oferi în privința aceasta garanții suficiente, vom purcede la înființarea băncii autonome.

Guvernul socotește că e o datorie cardinală a sa să prezinte cât mai curînd proiectul reformei electorale. Îl va înțemeia pe votul universal. Chestiunea principală a reformei e măsura în care se va lărgi dreptul electoral. Aici guvernul va avea în vedere mereu ținta sa principală (!!?) Declară însă că e călăuzit de intenții absolut cinstite.

Guvernul va năzui să desăvîrșească treptat reforma administrației.

Va promova cu toate mijloacele pacea între comuna confesiuni.

Va restabili echilibrul în gospodăria statului. Industriei, comerțului și agriculturii îl va da o organizare socială. Va îmbunătăți situația materială a funcționarilor. Promite reforme pe terenul justiției, între cari reforma codului civil.

Sfîrșește apelînd la sentimentele patriotice adăvurate ale cetățenilor și chiamă la muncă pe toți cei dornici de o prosperare reală a țării.

La cuvîntul îndată contele

Tisza: Spune că el a recunoscut între cei dintîi marea primejdie ce rezultă din interminabilul război cu frazele de drept constituțional. A luptat dar fără rezultat. A venit în urma lui coaliția, care a adus prin gospodăria ei nenorocită catastrofa dărăpănare în toate ramurile vieții de stat.

Contele Khuen putea să lecuiască ranele țării deja la întîia lui venire. Contele Khuen însă a fost judecat greșit. Numai în Croația sânt cunoscutе călătările lui eminente, și iată că, numai decît după venirea lui, îndelungata criză din Croația a și luat sfîrșit.

Adunarea de azi va desena direcția în care va înalta politica viitorului. Nu mă voi extinde și eu asupra programului guvernului, căci n'aș putea decît să mă fac ecoul cuvîntării contelui Khuen. Contele Khuen a spus deja totul ce s'a putut spune. Eu din parte-mi prezint și rog adunarea să primească următorul proiect de rezoluție.

Aici contele Tisza a prezentat un proiect de rezoluție, care cuprinde punctele desfășurate de contele Khuen: Abandonarea controverselor de drept constituțional. Întărirea economică a țării, prelungirea privilegiului băncii austro-ungare, cu condiția asigurării intereselor țării. Reforma electorală în spirit democratic. Îndeplinirea comisiei de nouă. Promovarea intereselor orașelor din provincie.

Contele Tisza declară apoi că nu aderă pentru o reformă radicală a legii electorale. Votul universal în spirit radical el o primejdie națională. Trebuie să se păstreze caracterul național ungu- resc al statului. Aprobă ca și muncitorilor să li se dea vot, dar numai celor mai inteligenți. Trebuie menținută supremația claselor intelectuale. Nu va lua însă o atitudine definitivă în chestiune până nu va cunoaște întâi pe deplin proiectul guvernului.

La declarațiile acestea ale contelei Tisza, izbucnește un sgomot viu în fundul salei. Se aud protestări și amenințări la adresa lui Tisza. Poliția sare însă pe loc și îndepărtează pe manifestanții cari au fost socialiști.

După acest incident, contele Csáky declară că adunarea aprobă proiectul de rezoluție și ridică adunarea. Era deja după orele 5. S'a ales și o comisie de 50 de membrii, care va avea să continue lucrările de organizare a partidului.

Adunarea s'a împrăștiat în ordine. Oamenii de frunte ai partidului au ținut de cătră seară o conferință intimă la »Nemzeti Társaskör«.

Supremația ungu- rească și votul universal.

Dușmanii votului universal văd în el o primejdie care amenință fatal supremația ungu- rească în Ungaria. Ei vor face sforțări desperate ca să zădărnicească voința monarhului și să-i facă contelei Khuen cu neputință orice încercare de a satisface dezideratul imperios al vremilor noastre. În acest scop ei au anunțat pe 10 Martie un mare congres la Budapesta, cu participarea tuturor partidelor ungu- rești. Singuri șefii partidului lui Justh au declarat că nu vor merge la congres, căci în venirea votului universal ei nu văd nici o primejdie. Organul partidului, »Magyarország« în numărul său de azi, lămurește punctul de vedere ce reprezintă mai nou aderenții lui Justh, în chestiunea votului universal, scriind următoarele rânduri de-o sinceritate neobișnuită la ungu- ri și de-o logică absolut sănătoasă.

Punctul nostru de vedere a fost totdeauna că pentru înfăptuirea votului universal, Imprejurarea că și Viena îl vrea nu formează nici o piedică, chiar dacă l-ar voi cu gândul de a slăbi, ba de-a nimici chiar prin el aspirațiile noastre naționale. Căci doar se poate citi în zările din Viena și absurditatea enormă că votul universal va nimici în țara asta supremația ungu- rească! E și mai absurd însă că se găsec ungu- ri cari cred acest lucru, s'au cel puțin se prefac a-l crede. Supremația ungu- rească ori există aievea în țara asta, în superioritatea numerică, culturală și economică a ungu- rimii, ori nu există. Dacă există: nu va putea-o răsturna nici un sistem electoral din lume, dupăcum n'a putut o răsturna nici sistemul electoral de până azi, care e extraordinar de nefavorabil pentru ungu- ri. Iar dacă nu există: nu va putea-o crea nici un fel de sistem electoral meșteșugit.

Partidul independist în așteptare.

A stărnit senzație în cercurile politice ungu- rești declarația pe care a făcut o seară un deputat în clubul partidului lui Kossuth. Deputatul din chestiune a spus că motivul pentru care aderenții lui Justh se obțin dela congresul din 19 Martie e că ei așteaptă să se declare în proporții mai grave conflictul dintre contele Khuen și contele Tisza. Aderenții lui Justh speră, că divergențele în chestiunea reformei electorale vor fi în curând atât de mari între cei doi șefi ai partidului guvernamental, încât contele Héderváry va fi nevoit să ceară sprijinul lui Justh când va face reforma

electorală. Partidul lui Justh a hotărât că nu se va mai abate în viitor dela reforma electorală radicală.

Comitatul Odorhei contra guvernului.

Budapesta, 19 Februarie. În șirul comitatelor cari vor face guvernului rezistență a intrat și comitatul săcuiesc al Odorheiului. Congregația acestui comitat a votat și ea nelcredere guvernului și a hotărât să nu încaseze dările și să nu dea recruți.

Ambasadorul din București la contele Khuen.

Budapesta, 19 Februarie. În cursul zilei de azi primul-ministru, contele Khuen, a primit vizita ambasadorului austro ungar din București, contele Schönburg-Waldenburg.

Campania electorală.

Intreaga presă din țară se ocupă, pe larg, cu viitoarele alegeri și raportează despre candidaturile în deosebitele cercuri. Iată informațiile acestor zile:

La Șiria, împotriva actualului deputat naționalist Dr. Șt. C. Pop. va candida avocatul din Budapesta Dr. Emil Babeș cu program guvernamental.

La Ceica (Bihar), împotriva deputatului independist Korda Bandi, va candida vicarul Vasile Mangra din Oradea mare, cu program guvernamental (?).

La Liptószentmiklós, împotriva deputatului slovac naționalist Matia Bella va candida fostul ministru Lányi Bertalan.

La Ciacova, împotriva independistului Dobroslav, va candida guvernamentalul Weszdy Tibor.

La Becicherecul-mic, împotriva kossuthistului Steiner, va candida Monaszy Gyula cu program kossuthist (?).

La Aiud va candida Kemény Árpád cu program opozițional (Justhist).

La Lipova va candida guvernamentalul contele Zselénszky.

Din România.

Dela Academia Română. Comunicările dlor profesari Dr. V. Babeș și general Vasiliu Năsturel. D. profesor Dr. V. Babeș a făcut ieri o comunicare la Academia Română, vorbind despre »Studiul leprei la congresul din Bergen« (Norvegia), congres ce s'a ținut anul trecut.

D-sa a arătat că lepra, în Norvegia, a scăzut în mod considerabil, din cauză că igiena în această țară este păzită cu sfințenie de public și autorități. Bolnavii de lepră, cari acum 30 de ani erau în număr considerabil, azi au scăzut la 450, dintre cari 250 sânt izolați în aziluri. Lepra este o boală teribilă, care se întinde prin contactul cu bolnavii și se vindecă prin igienă și complectă izolare a bolnavilor.

În România, numai în 12 ani, numărul leproșilor s'a dublat. Cauza: neglijența bolnavilor și nerespectarea sistemului de izolare, mijloace prin cari această boală grozavă se poate întinde.

D. General Vasiliu-Năsturel a vorbit, în comunicarea d sale despre »Bătălia dela Ogretin și Teșani«. Distinsul academician a stabilit în mod lămurit, cu date și documente istorice ce nu pot fi contestate, durata celor două domnii: a lui Simeon Movilă și a lui Șerban. D-sa a arătat apoi importanța istorică a satului Stănești, situat între județele Vâlcea și Romanași, unde a fost înmormântat Stroe Buzescu.

În urmă, d. general Vasiliu-Năsturel a făcut istoricul bătăliei dela Ogretin și Teșani, aducând în această privință date și documente necunoscute până astăzi.

Correspondență din Ploiești.

Dela Ligă. — Baia școlară dela liceu.

Ploiești, 2 Febr. 1910.

Ieri, Luni 1 Februarie, a avut loc în vastele sale loane ale Ligei din calea Câmpinei 2, a treia serată dansantă organizată de comitet pentru sporirea fondului Ligei. A existat lume foarte multă. Dansul a început la ora 9¹/₂, seara și a ținut până la 12 și jumătate. La această serată a cânt vestita orhestră a lui Angheluş. Intre pauze d-nul Petre Tăriceanu a cântat »Doina lui Rațiu« iar d. Șt. Polizu »Codrule, codrule«. În numeroara existență am remarcat pe d-na și părințele O. Chirică, profesor și președintele Ligei culturale, d-na și d. Munteanu Rîmnic, profesor și secretarul Ligei, d-na și d. I. A. Bassarabescu, profesor, cunoscutul nuvelist, d-na și d. V. T. Niculescu, profesor, d-na și d. Gh. Nicolau, institutor; d-na și preotul Anghel Burada; d-na și d. A. Crăciunescu; d-na și d. Emil Flavian, profesor etc., d-nii Dr. Cloaje, Traian Mihailu, profesor; I. Croitoru, profesor; Z. Florian, P. Tăriceanu, Șt. Polizu, d. Gr. Ivăncianu, avocat etc. etc.

Beneficiul net a fost de 100 lei.

Directorul »Liceului Sf. Petru și Pavel« din localitate a luat frumoasa inițiativă de a clădi pe lângă acest liceu o baie școlară, de care se simțea foarte multă lipsă. Pentru aceasta d-nul director a făcut apel la toți cetățenii ca să ajute cu obolul lor, pentru a desăvârși această lucrare. În acest scop la liceu s'a deschis o listă de subscripție. Până acum din taxe, economii și amenzi s'a strâns suma de șapte mii de lei. D. director a dăruit dela d-sa suma de o mie de lei.

O subscripție deși mică dar interesantă, a fost făcută de societatea de lectură și ajutor colegial »P. Ispirescu« a elevilor de curs inferior dela liceu. Această societate, care este supt conducerea dlui Munteanu Rîmnic, distinsul secretar al Ligii culturale și profesor, a donat suma de 16 lei pentru baia școlară. *Correspondentul.*

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Starea doctorului Lueger.

Viena, Azi noapte și azi nu s'a produs nici o schimbare mai importantă în starea doctorului Lueger. Medicii o consideră extrem de serioasă, deși buletinul de azi este relativ favorabil. Este primejdie de complicații. Correspondența primăriei anunța că Lueger a petrecut noaptea liniștit. Somnul a fost liniștit și adesea întrerupt. Bolnavul se simte ușurat prin scăderea durerilor. La ora nouă medicii au schimbat pansamentul. Apoi a fumat o țigară. Durerile au încetat deși acesta e efectul morfinei, ceace se consideră, că e semn bun.

Activitatea neobosită a medicilor este foarte lăudată. Ei fac serviciu permanent. După pansament medicii au publicat următorul buletin:

Temperatura 37,4, plus 72; noaptea somnul adeseori întrerupt; durerile dispărute; forțele ceva mai bune, urmarea spontană. Din partea plămânilor nici-o complicație.

Pe cale particulară se comunică corespondentului nostru, că deși durerile bolnavului s'au micșorat, totuși starea subiectivă nu e favorabilă. Imposibil să rămână culcat pe spate. Trebuie mereu culcat pe o parte, ceia ce-i produce dureri.

Astăzi s'au interesat de starea bolnavului Impăratul, moștenitorul, numeroși archiduci și archiducese, oameni politici, financiari etc. Azi dimineață s'au prezentat la bolnav prelatul Schönböck împreună cu sora de caritate Matilda și l'au sfătuit să se spovedească, ceace acesta a admis. La ora 11 s'a spovedit, iar după amiază s'a împărtășit, cu sacramentele mortuare. După împărtășenie a zis:

»Am speranță în Dumnezeu, că nu mă va părăsi și mă voi însănătoși!

Toate vizitele au fost interzise afară de medicii și călugărițele Matilda și Marcelina.

Surorile bolnavului Hildagarda și Luiza stau într-una la capul bolnavului. Deasemenea directorul cancelariei Mayer.

Dózsa János mǎiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca mǎiestru perfect întru prepararea tuturor articulelor aparținând acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), în execuție modernă și după cel mai elegant gust.

Blane și tocuri de picloare, etc. Mai departe primește spre efectuare orice lucruri noi, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrassy-tér nr. 14, pe
Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în orice cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni
Arad, Boros Béni-tér nr. 2.
(Cassa Kneffel).

CANARINI!

Cele mai frumoase cântărețe moderne cantă ziua și la lumină. Cântăreșă tină 4, 5 fl. de 1 an 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și vorzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soiul. Catalog de prețuri despre papagal, pasări trarsmarine măimute și câini ce soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte.

Nagyvárad, Szent János-ú. 11.

Pregătește gratis tot felul de plăci pentru iconostase și plafoane

și Weisz drogerie.
biseka: Ioan Roxin.

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a încunecștința on. public că prăvălia de pălării bărbătești și de căciuli dela 1. Noiembrie mi-am transpus în Temesvár-Gyárvaros, Andrassy-ut în palatul nou al orașului, și aici mi-am amplifiat magazinul cu articlii de modă pentru bărbați și cu articlii de păr, albituri, cravate, ciorapi și batiste. Mă voi năzui ca, întru toate să merit de deplin încrederea on. mei mușterii, dreptaceea rog binevoitorul sprijin al on. public.

Cu profundă stimă:

Bálint János.

Botinele cele mai elegante

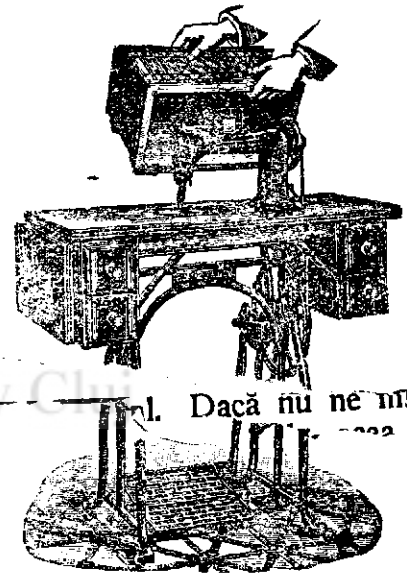
pentru serate și baluri, în splendoare variație de culori și execuție ireproșabilă; de asemenea **ghete americane** marca: »The Barry, The Burt & Pachardt, King și Moceasin«, încălțăminte orthopedice, Cassala-Engelhardt, le găsiți la marele magazin — de specialitate a lui:

WEINBERGER JÁNOS,

ARAD, Piața Andrassy 20.

pe lângă prețurile cele mai convenabile și serviciul cel mai prompt.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în
la anul de
marea
de ar
10.
Fond

Reinhold ZOLLER

mǎiestru mehanic
FEHÉRTÉMPLOM

grințare cu
Schillergasse
lângă Bur.

Iși recoma
on. public

loc și provincie marele său atelier m
hanic unde se repară tot felul de mașin
de cusut și biciclete. Ține în
depozit tot-felul de gramofone și plăci.

Ține în deposit cele mai
bune biciclete noi, mașini
de cusut și obiecte de casă
și industrie, așa d. e.
părți singurale de ma
șini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

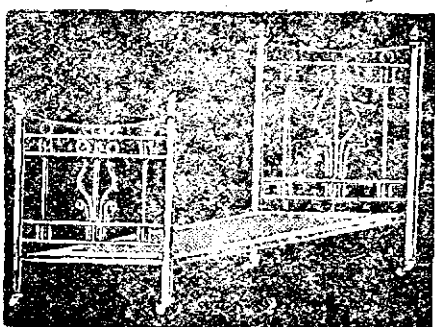
Voiești

să fi servit bine și pe glaci, apoi paseri canari, papagai vorbitori, petroșeli, pești de aur, porumbi, găini de soi, păsuni, iepuri, câni de vânat și de lux, pisice de Angora, măimute îmblânzite, colivii etc. aparate brute, să alegi și să cumperi numai dela vânzător a de paseri de aici, care de 10 ani se bucură de cel mai bun renume. Dacă le ai în toate aceste, apoi și cel mai bun nutremânt pentru paseri iarăși numai dela mine să-l cumperi. Numai în depoul principal: **Zagreb, Mircovič, Marije Valerije ulica 10.** (Odaie separată pentru paseri cântărețe).

Eu vând numai exemplare și mărfuri de prima calitate, mărfuri slabe și de puțin preț nici nu țin.

Premlat la Amsterdam, la Viena de donori, Bruxela, Londra, Marsilia, Paris, Zagreb.

1000 epistole de re-unoștință, precum și multe alte diplome. Expediez cu poșta garantând pentru marfă vie.

Első Nagyvárad vas-és rézbutorgyár

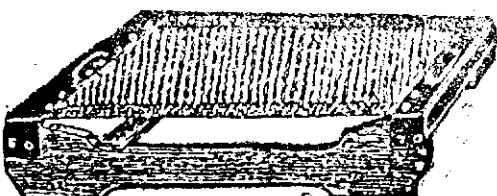
(Prima fabrică de mobile de fer și aramă)

Oradea-mare-Nagyvárad.

Str. Szacs vay Nr. 17, și Str. Kapuczinus Nr. 5.

Pregătește tot soiul de mobile de fer și aramă, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Mai departe împletituri de sîrmă pentru

paturi brevetate și disinfectate, pe lângă prețurile cele mai favorabile. Apoi pregătesc, modele engleze camere de dormit din aramă, cari nici când nu trebuiesc curățite, fiindcă și susțin în permanență luciul original — Specialități de platină și bronz veritabile franceze. —

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

Inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în branșa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comenzi pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai elocventă garanție pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincie.

Cu deosebită stimă:

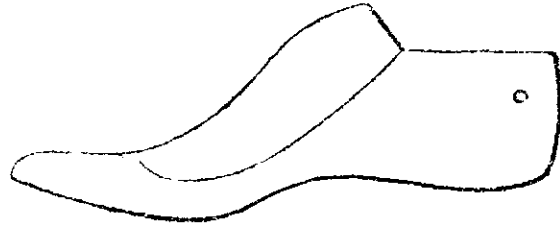
Inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

Prima fabrică ardeleană de calapode pentru pantofari și cizmarilor a lui

GEORGE UHRIN, Brassó

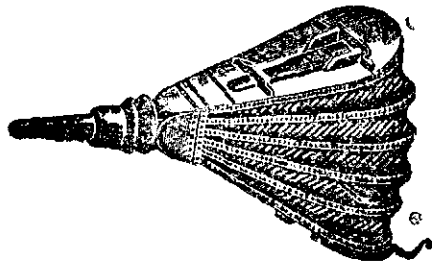
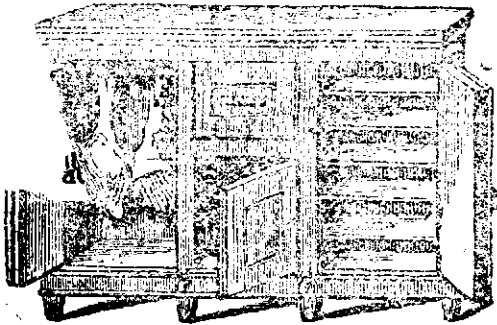
Korház-utca 66.

Se recomandă în atenția tuturor pantofarilor, cizmarilor și comersanților ca pregătitor de cele mai bune și solide calapode din lemn uscat și foarte trainic, după toate modelele în formă franceză; nu altcum și pe ra picioare bolnave. La comenzi din provincie să se alăture un pantofar sau cizmar.

Comenzile din provincie se execută foarte grabnic.

Seemann József, lăcătuș tehnic, fabricant de mobile de fier, foi de suflat și dulapuri de gheață în Cluj (Kolozsvár) str. Malom nr. 20,

Recomandă

hotelierilor, măcelarilor și în

dulapuri de gheață

dela 32 cor. până la 500 cor.

lăcătarilor și faurilor

foi de suflat

excelenți.

celarilor, morarilor, comercianților și domniilor

cântare

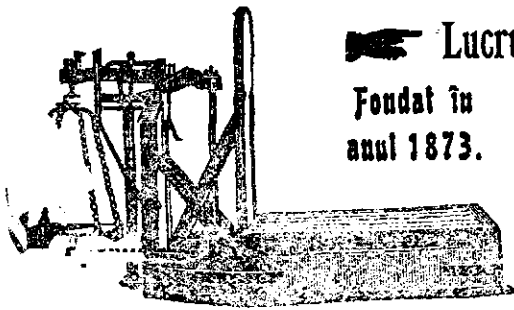
nale și centimale și cântare-duri în diferite mărimi.

Institutenor, șpitalelor, cafe-
nelor, La Alaiilor

mobile de fier.

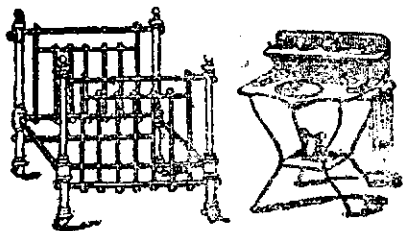
Primește tot felul de lucrări de lăcătărie ș. a. lucrări de fier pentru zidiri, porți de fier îngrădire de morminte și vetre de fier din material excelent cu prețuri moderate.

Acei cari cer, cu provocare la ziarul "Tribuna", primesc catalog de prețuri ilustrat gratis și porto franco.

Lucrul bun nu e scump.

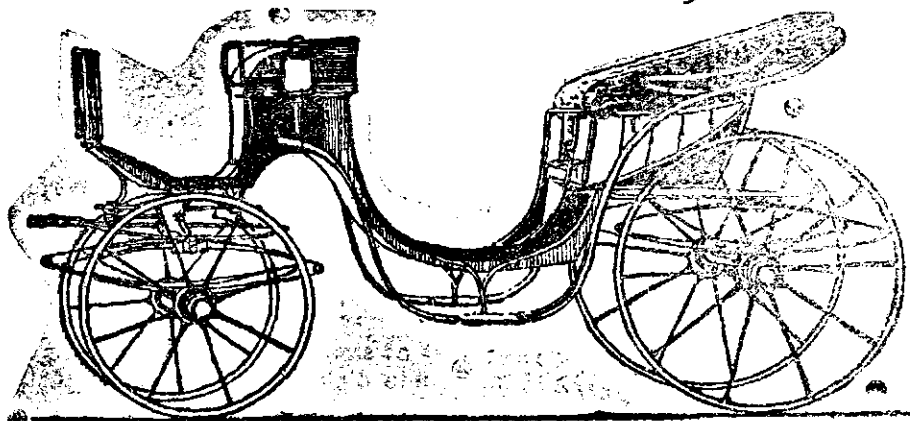
Fondat în anul 1873.

Szabó Testv. și Kleiber

atelier pentru fabricarea trăsurilor

ARAD, strada Kápolna Nr. 26 (vis-à-vis de cazarma pomp.)

Avem onoare a face cunoscut on. public din Arad și jur, că am deschis un atelier pentru pregătirea trăsurilor, conform cerințelor moderne de azi.

Bazați și pe experiențe în lungă câștigată în cele mai renumite fabrici de trăsuri, din țară promitem, că în atelierul nostru se pregătesc exclusiv numai lucrări de primul rang. Primul totfelul de lucrări și reparări cu specialitate de branșa aceasta: trăsuri cu tot felul de coarde și fără coarde; precum și pregătirea și legarea cu fier a totfelului de instrumente economice, lăcuire etc. Trăsuri vechi le schimbăm. Ținem în magazin cele mai noi și moderne trăsuri. — Rogând binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu stimă

Szabó Testvérek și Kleiber
fabricanți de trăsuri.

Prima fabrică de nisip, peatră de var
și stingătoare de var din Perjámos.

Filiala arădană

s'a deschis pe piața Óvár.

Comandele se primesc în cancelaria fabricii din

:: :: :: Arad, Óvár-tér, la :: :: ::

RÖSER MIHÁLY és Társai.

Telefon: Sas-szálloda.

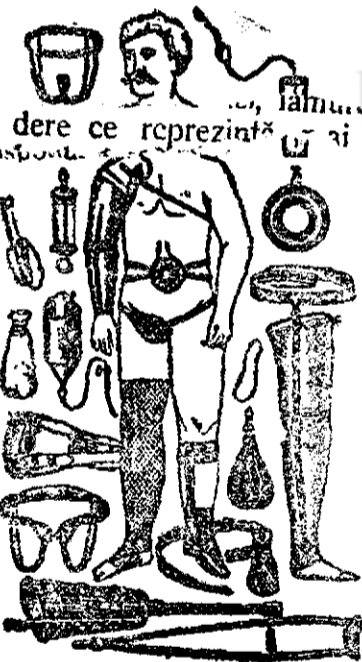
Telefon: Sas-szálloda.

VA rog ca renumita mea prăvălie și atelierul să nu-l confundați cu altă firmă!

KEPES ELEK pregătitor de bandaje și mănșer

Oradea-mare (Nagyvárad)

— Sas-szálloda-átjáró (Passage). —

În atelierul meu pregătesc bandaje de surprătură la cazurile cele mai complicate, bandaje de pânză, ciorapi de guma, mașini ortopedice, articole pentru căutarea bolnavilor și orice lucrări de bransă aceasta cu prețurile cele mai moderate, pe lângă garanță.

Cearșafuri și perini din piele de cerb, precum și alte lucrări de piele de cerb. — Primesc și curățirea mănșilor și orice reparație.

Odăi de probă separate pentru femei și bărbați. Țin în depozit tot felul de specialități (preservative) franceze,

— cari se pot căpăta cu prețurile cele mai moderate. —
La cumpărarea articulelor femeiești serviciu prin femei.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada

Kudritzer No.44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianuri excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

IGNA DEMIAN

coloratură de haine, curățitorie chimică, și mașină cu aburi de spălat rufe albe în

UJ-SZENT-ANNA.

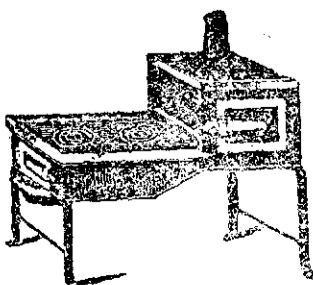
Colorez (văpsesc) și curăț chimic: totfelul de vestimente bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stoffe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănșii, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acuratețe.

Filiala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(în casa bisericii române).

Succesorul lui **DERNER GYÖRGY**
ROTH JANOS
BRAȘOV—Brassó, Felső-uj utca 28.

Se recomandă ca lăcătar—mașinist, întreprinzător în toate afacerile de lăcătarie la edificii și alte întreprinderi. Pregătește pieptene pentru pieptenarea lânii și a caierelor, precum și toate mașinările pentru torsul și dăpănatul lânii. Mai departe reparaază malșinerii de moară și le ajustează cu elopotele electrice.

Organizație solidă, promptă și pe lângă prețuri moderate.

Tratatul austro-ruse.

Viena, 19 Februarie. (Dela corespondentul nostru). Din sorginte sigură aflu că tratativele austro-ruse urmăresc ținta de-a restabili relațiile diplomatice normale. În scopul acesta ministrul Austro-ungar la Petersburg, contele Berchtold, va fi mutat la Paris, fiindcă ministrul nostru la Paris, Khevenhueller, e bolnav. În locul ministrului rus la Paris Urussov, Rusia va numi pe Greis, fost ministru-plenipotențiar al Rusiei la București.

Reforma electorală a Prusiei înaintea Reichstagului.

Berlin, 19 Februarie. Ședința de azi a Reichstagului a început cu o interpelare a deputatului socialist Frank în chestia reformei electorale din Prusia.

Toate locurile sânt ocupate. Galeriile sânt țixite. Frank e ascultat cu cea mai mare atențiune.

În discursul său, admirabil atât ca fond cât și formă, fruntașul socialist atacă pe cancelarul imperiului, amestecând în discuție și persoana împăratului.

Dreapta izbucnește în proteste. Se aud strigăte: «La ordine!» Stânga ia apărarea interpelatorului. Președintele îl cheamă la ordine.

Frank declară că a voit să spună numai că și Reichstagului se datorește același respect care se datorește împăratului. În continuarea discursului său bagatelizează talentele cancelarului, laudând spiritul democratic ce se manifestă în Austria, în aceeași vreme în care în Prusia se manifestă cea mai vădită reacțiune.

Cancelarul Bethmann-Holweg, răspunzând interpelatorului, declară că nu e ei singurul om care crede că prin democratizarea parlamentului s'ar coborî nivelul lui. «Nu eu primejdiesc dreptul electoral, ci-l primejdiesc socialistii cari cer acest vot și pe seama femeilor!» Încheie cu declarația că nici una dintre statele Germaniei n'are de gând să reformeze legea electorală pentru Reichstag.

Deputat liberal Wiener îl atacă pe cancelar. Bethmann răspunde în termeni energici.

În general, cancelarul Bethmann a avut un complet nesucces în discuția aceasta.

Proces de agitație.

Frankfurt, 19 Februarie. Ziarul socialist «Volkstimme» a expus în vitrinele sale «trofee» dela demonstrațiile de ieri împotriva reformei electorale. Procuratura, considerând faptul acesta ca agitație, a pornit proces împotriva acestui ziar.

Agravarea situației în Grecia.

Atena, 19 Februarie. Populația grecească e complet apatică față cu evenimentele politice. Liga militară face ce vrea. Deputații sânt aproape prizonieri. Liga militară s'a înstăpânit peste vasele de războiu, câștigând pentru scopurile sale mulți ofițeri tineri.

Theotokis și Rhallys stăruie pentru convocarea grabnică a adunării naționale, sperând că după întrunirea ei Liga militară va fi nevoită să se desolve.

Atena, 19 Februarie. Rechemarea ministrilor plenipotențiarilor ai Greciei e considerată ca un simptom că situația e desperată. Regele e aproape silit să cedeze, pentru a împiedeca izbucnirea revoltei. Se pretinde că un vapor englezesc a primit ordine să stea în tot momentul gata de plecare, pentru a putea lua pe bord familia regală. Regele ar fi discutat modalitățile fugii sale cu atașatul militar al Angliei.

Londra, 19 Februarie. «Daily Mail» publică un articol lung în care, între altele, spune că întoarcerea prințului Gheorghe la Atena înseamnă că situația s'a agravat în măsură excesivă și casa regală se vede redusă la necesitatea de-a ceda întru toate sau de-a abdica.

Contribuiri la fondul cultural al diecezei Aradului.

Oligor Dragomirescu, econom, Ususău	—20
Teodor Vacarescu	—20
Vasile Miculescu	—20
Alecsa Rainescu	—20
Vasile Mirescu	—10
Pavel Todorescu	—20
Pavel Cucozan	—20
Gheorghe Blidari	—10
Alecsa Iovescu	—10
Vasile Iovescu	—20
Solomon Lazar	—20
Comuna bisericească, Ususău	1250
Nicolae Crișmariu, preot, Bărăcaz	25—
Trăila Pighi, învățător	1—
Gheorghe Bașoniașu, jude, Bărăteaz	1—
Ioan Basionianșu, econom	1—
Constantin Basionianșu, econom	1—
Zamfir Jucu, econom, Bărăteaz	—40
Iova Putiu	—20
Ilie Buciu	1—
Ioan Crainic, învățător, Târnova	10—
Iosif Beleş, comerciant	10—

Cătră abonați.

Ne apropiem aproape de sfârșitul primului cvartal și o mare parte dintre abonații noștri nu și au reînnoit încă abonamentul pe anul curent, ca să nu mai vorbim de aceia, cari nici până acum n'au găsit de cuviință să și plătească datoria pe anul trecut.

Fiindcă starea aceasta de lucruri nu poate să dăinuiască așa mai departe, pentru că ziarul trebuie să contracteze datorii și să plătească la interese pentru a face față cheltuielilor, administrația noastră lează pe aceasta cale la simțul de datorie și de cinste națională a dilor restanțieri, să binevoiască a trimite în timpul cel mai scurt costul abonamentului și să nu aștepte alte măsuri mai rușinoase și în același timp mai dureroase pe care administrația va fi nevoită să le ia.

În fața așezărilor cari ne stau înainte, serviciul de informații mai costisitor ne pune în imposibilitate de a ne face datoria din pricina neglijenței cu pabile a celor cari nu și achită abonamentul.

Sânt regretabile, nespuse de regretabile aceste somațiuni pe cari nu le întâlnim decât în gazetele românești și că publicul nostru, căruia de altfel îi place să ceară foaie bună și să critice ziarele noastre în comparație cu cele străine, uită că acestea se fac cu zeci de mii de abonați și cu abonați cari plătesc nu cu abonații ziarelor noastre, dela cari trebuie să scoți abonamentul cu advocații

Administrația.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 19 Februarie n. 1910.

Andreas Hofer

1810—1910.

Măine, 20 Februarie, se împlinesc o sută de ani de când a murit, împușcat de soldații lui Napoleon, eroul și conducătorul războaielor tirolezilor împotriva împăratului Napoleon — Andreas Hofer...

Mic și îndesat, cu pleptul larg, cu barba lungă, înzestrat cu oarecari talente, dar stăpânit de idei nelămurite, încrezător și bănuitor, viteaz fără a fi îndrăzneț, credincios împăratului și supus orb al bisericii sale, — Andreas Hofer și-a iubit mai presus de toate țara, patria sa tiroleză... Născut din popor, la glasul lui s'au ridicat masele largi ale popului și în scurtă vreme Tirolul a fost curățat de dușmani. Libertatea acesta a fost însă de scurtă durată. După lupta dela Wagram (1809), Austria și împăratul renunță la Tirol și 40.000 de francezi, bavarezi și saxoni intră, din trei părți, în Tirol.

Hofer, în fruntea oștirilor sale țărănești, le ia înainte și-l silește pe generalul francez Lefebvre să părăsească țara. Sprijinit, în taină, de împăratul Austriei, Hofer se pune în fruntea Tirolului și cârmuiește țara în numele împăratului.

Pacea dela 14 Octombrie pune capăt din nou libertății tiroleze: împăratul renunță din nou la Tirol. Hofer, turburat, o clipă, se supune, se nădărnicește, dar peste câteva zile pornește din nou cu țărâșimea sa credincioasă, împotriva dușmanului străin. Înzadar. Oștirile străine îl silesc să fugă din vale în vale, din munte în munte și oștirii lui se răresc tot mai mult.

În Noembrie 1809, părăsit de toți, se refugiază în munții săi iubiți, unde e prins de soldații italieni în ziua de 28 Ianuarie 1810. — E prins în urma trădării unui compatriot, Raffl, și legat cu frânghii, e dus la Mantua, unde tribunala militară îl condamnă la moarte.

În dimineața zilei de 20 Februarie 1810 e dus la locul de pierzare. Hofer nu dă voie să i se lege o hii și însuș comandă soldaților să tragă și moare credincios țării și împăratului său...

Asemenea eroilor români morți cu 25 de ani înainte... tradați și ei aproape în aceleași împrejurări.

— Pentru fondul ziaristilor au contribuit d-nii: Ioan Fodorean, preot, Mujn 1 cor., Dr. Dion. Roman Mediaș, 10 cor. Dr. Dum. Pop Mediaș 10 coroane.

— Ne băntăd... Segheszkut! Decanul facultății juridice din Budapesta Dr. Kirdi János refuză să iscălească chitanțele pentru stendii din fundațiunea Gozdu tuturor. Pe fruntea cării a fost pârtași la manifestația împotriva ilustriului profesor Segheszku József.

Gestul acesta de amenințare a onoarei profesorii universitari, cari cu prilejul numelui lui Segheszku la catedra de limba română au luat poziție ostilă noului lor coleg, rămânând aderenți ai științei curate, în favoarea politică.

Ce înțeles are atunci atitudinea lui d'astăzi?

Dar refuzul acesta nu are nici timbru de legalitate, deoarece nici unul din stipendiștii nu a fost tras în cercetare disciplinară din cauza demonstrației împotriva lui Segheszku și prin urmare n'a fost pedepsit.

Actul decanului rămâne deci o simplă uneltire șovinistă, care nu are nevoie de explicație, dar care e cu atât mai odioasă și absurdă.

— Sinuciderea unui atentator. Atentatele în București devin maniace întocmai ca sinuciderea de odinioară dela Stația B. M.

Un sindicalist din provincie sosit acum câteva zile la București cu gândul să omoare pe d. Costinescu, ministrul de finanțe, s'a sinucis la otelul Dacia, trăgându-și un glonț de revolver în tâmplă.

El a lăsat o scrisoare în care declară scopul urmărit, spunând, că de trei zile se învârte în jurul ministerului de finanțe, fără ca planul să-i succedă.

Sinucigașul este cumnatul unui preot din București.

— Comandat al pieții din Budapesta a fost numit baronul Paul Wernhardt, general și comandantul brigăzii a 6-a de cavalerie. Noul comandant vine în locul generalului, Ernest Weiss, care a trecut la pensie.

— Volnicie la o alegere de învățător. Din Jena (Bănat) i se scrie «Revistei preoților următoarele: Duminecă în 24 l. c. v. s'a ținut

alegere de învățător în comuna Jena (Bănat) cu o volnicie ne mai pomenită. La această alegere de învățător jandarmi și un notar din alt sat și un arendaș au avut rolul de alegători. Poporul a fost numai un instrument, care bietul nu știa ce să facă de frică — să asculte de povătuitorul lui spiritual ori să asculte de notar, arendaș și jandarmi, cari li terorizau cu amenințări. Dacă alegerile făcute cu astfel de mijloace terorizatoare se aprobă în regulă, cum nu vor progresa la noi astfel de lucruri edificatoare...»

† **Alexe Onițiu.** Eri, a răposat în Sibiu, în vârstă de 71 de ani, după îndelungate suferințe, judele i. pens. Alexe Onițiu, tatăl actualului director al gimnaziului român din Brașov.

Răposatul a fost un român inimă și funcționar de model și deși a fost transferat din Ardeal pentru sentimentele sale românești ca jude la tribunalul din Seghedin, unde a petrecut un lung șir de ani, a știut să-și crească pe cinci copii ai săi în spirit adevărat românesc, sădind în sufletele lor dragostea față de limba și legea românească, iar familiilor celor închiși în urma procesului memorandumului în închisoarea de stat din Seghedin le-a fost în acele zile un puternic sprijin și razim mângâietor.

Dumnezeu să-l odihnească, iar întristata familie primească profundele noastre condolențe.

— **Mariska.** Încă nici astăzi nu s'a liniștit atmosfera de zgomotul produs de numele acesta Mariska. Acum de abia ies la iveală picanteriile la care a fost expusă femeia aceasta bătrână de aici încoace, care însă în decurs de câteva săptămâni a fost copiată răsturnat în Seghedinului.

Până la douăsprezece ore din noapte a petrecut Mariska în restaurantul otelului Tisza din Seghedin alintată de dragostea publicului. Bucheturi, papuci frumoși țesuți în fir, cutii de paprică chiar, producția indigenă a Seghedinului a primit cadou dela bravii Seghedineni. A fost foarte veselă, în tot decursul cinei, a iscălit o mulțime de autograde, cu câte o mică sentință, făcea bezele la toată lumea, și discuta cu aprindere, dând rotoagoale de fum din țigări fine egiptene.

Părea, că n'a scăpat de supt acuza gravă a paricidului, părea, că mamă sa n'a fost omorâtă, ci vesela ei arăta mai mult scenele unui ospăț decât ale unei tragedii atât de îngrozitoare. Ziarele din Seghedin înregistrează o mulțime de amănunte picante din seara eliberării, pe care însă le lăsăm în întineric, supt impresia penibilă, ce ne-a cauzat-o procedeu ușuratic al tribunalului obștească din Seghedin și purtarea ridicolă și scârboasă a publicului de acolo.

— **Prea frumos.** Citim într-o revistă franceză următoarele rânduri cu spirit:

»Ce mai este și publicitatea, îmi spunea odată amicul Ripagne.

— Posedam o vilă. Doritor de a o vinde, însărcinai pe un jurnalist să-mi facă un anunț în jurnale. Articolul apărură. El dădea o descriere așa de încântătoare a proprietății mele încât...

— Încît ați vîndut-o imediat?

— Nu... încît am fost atît de încîntat că mă hotărîi să nu o mai vînd...»

— **Cutremur de pământ.** Din Catania (Sicilia) se telegrafiază că la Caltagirone, Minco și Pelagonia s'au simțit eri mai multe cutremure ușoare de pământ, cari au înspăimântat populația.

Urmări mai grave însă n'au avut cutremurele aceste.

— **Inundații ualversale.** Europa întreagă e amenințată de mari inundații. La noi în Ungaria a crescut, amenințător, râul Raba, inundând ținuturile și pricinuind stricăciuni mari la Szombathely.

» Din Anglia de-asemena vin știri despre Inundații mari. La Glasgow apa a ajuns un nivel cum nu s'a mai pomenit de zece de ani.

Inundațiile din Franța, în schimb, încep să se reducă. Din Paris se telegrafiază că în cursul zilei de azi nivelul Senei a scăzut din nou cu 30 cm.

— **Necrolog.** Ni se scrie din Lipova: Văd. Sofia Oprean n. Marienescu în 1910 Februarie la 8 ore și a dat nobilul suflet în mâinile creatorului; — înmormântarea va fi în 1910 Febr. în 10 d. am. la 3 ore.

O deplâng de frații Dr. Atanasiu Marienescu, Oregoriu Marienescu și sora văd. Maria Simon, precum numeroși nepoți și nepoate. Fie țărna ușoară.

— **La librăria noastră se află de vânzare:** Nrii 1, 2, 3 și 4 din revista »Falanga«. Prețul unui număr 15 filerl.

x **Sanatorul »Liget«** a Drului Iakob în Budapesta, primul sanator pentru boale interne din Europa, dispune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabetici, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadar această instituție culturală cu poziție admirabilă împlinește și nu gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scâlzi aieriane.

— **Apel!** Voiesc să împlinesc o dorință veche a on. public român cînd rog inteligența romină, on. preoțime, profesorii, școlile, proprietarii de gramofone etc. să binevoiască a-mi face cunoscut cît mai curînd: 1. cari cîntări, cuplete, monoloage, glume, piese de cor și de orchestră ar fi mai bune și ar merita să se susceadă pe plăci de gramofon? Cine ar fi acomodat, ca să cînte? cu voce de bărbat sau femeie, cari sînt orchestrele și corurile vocale cele mai bune și unde? Ca să ușurez munca celor cari vîbesc a mă ajuta rog să mi-se comunice adresa ca să le pot trimite consemnarea pieselor românești ale artiștilor din România de cari dispun. Recomandîndu-mă atențiunea binevoitoare a on. public, sînt cu profundă stimă Tóth József, mare prăvălie-fabrică de gramofone și plăci Szeged, Könyök u. 3.

x **Înlesnire pentru cei cari se pregătesc de examene de drept.** Pregătirea pentru examenele de drept reclamă multă osteneală, timp și spese; cu toate acestea rezultatul este dubiu. Cauza este, voluminătea cărților de studii strictetea profesorilor și modul de întrebări necunscut înaintea celor ce se supun la examene. Deci cunoscutul institut »Jogi előkészítő din Cluj, care lucrează cu succes, umple un gol, pentru că conducătorii sînt în deplină cunoștință cu riguroasele și în propunerea studiilor sînt doctori utrin-sque inris. Institutul acesta ușurează învățarea grea scurtează materialul de învățat și timpul studierii și asigură de rezultat. Celor cari se pregătesc acasă, și nu pot absentă săptămîni întregi dela oficiu, servește cu un sistem originil și suplinește timpul absentării. Cu răspunsuri detaliate servește »Jogi Előkészítő«, Kolosvár, Barth M. u. 22.

x **Datoria și chemarea zlaristicea** este, ca să atragă atențiunea publicului său cetitor asupra tuturor evenimentelor și succesor, cu deosebire medicale, cari servesc cauzelor omenimei. Până acum în general s'a crezut, că epilepsia este o boală incurabilă. Sermanii bolnavi au alergat la fir și la iarbă, prîbind preparate cu numiri frumoase, dar totdeauna acelea erau fără de preț. Suntem informați din izvor competent, că un medic specialist din Budapesta vindecă epilepsia pe bază științifică prin un mijloc probat cusesces și cu modul acesta de vindecare a obținut rezultate îmbucurătoare. Medicul acesta este Dr. Szabó B. Sándor, (Budapesta — Budapest, V. Nagyköröna-utca 18), care ce'or interesați le servește bucuros cu explicări.

x **Dajkovics,** cel mai renumit fotograf din Oradea-Mare — Nagyvárad, palatul »Sas«, execută, după părerea intelecței din oraș și provincie, cele mai elegante și artistice portrete de bal.

x **Mii și mii de oameni** sufer de ani de zile de boala chinuitoare numită: încuierea scaunului, pentru că nu cunosc modul, cum să se scape de aceasta. Medicii specialiști sunt de acord, că purgativele naturale sunt mai presus decît cele pregătite în laboratoare. Dintre toate apele minerale apa »Franz Josef« este unica, care conține mai multă sare glauberiană și amară, deci săruri disolvente și conducătoare. Chimistii cei mai excelenți din Europa și America i-au constatat compoziția naturală și astfel, e înafară de orice îndoială, că mijlocul cel mai bun pentru vindecarea încuierii învechite a scaunului este apa amară Franz Josef. În patru săptămîni de cură să se bea dimineața pe nemincate un jumătate pahar apă amară Franz Josef călduță.

x **Feritivă de-a comanda dela firme înșelătoare,** acest aviz se poate citi în orașele mari din lume. Astfel și noi atragem atențiunea on. proprietari de mori, comercianți și economi cetitori ai ziarului nostru, că totdelul de cumpene pregătite din material bun se pot căpăta dela prima și cea mai solidă fabrică de cumpene a lui Széman József în Cluj — Kolozsvár, strada Morii — Malom-utca.

Cronică judiciară.

— **Procesul părintelui Hlinka.** Aflăm din Seghedin că procesul părintelui Hlinka, anunțat, pe Luni, 21 l. c., s'a amănat din nou, din motive necunoscute încă. Luni în fața curții cu jurați din Seghedin se va desbate procesul ziarului *Dolnisevsky Slovak* din Neopianta și astfel părintele Hlinka va trebui să mai aștepte câteva zile până să se sfârșească îndelungata-i robie.

Cronica socială și artistică.

Balul costumat din Arad. Interesul față de balul costumat din Arad e din ce în ce mai mare. Acum este neîndoios, că balul din Arad va fi o splendidă manifestare socială românească. Vor lua parte toți deputații naționali cu soțiile lor și o mulțime de fruntași de prin toate centrele noastre. Asemenea din România vom avea și deastădată oaspeți plăcuți și distinși.

Pentru a putea opri la otele camere destule, doritorii de a lua parte, vor face în interesul lor bine dacă se vor anunța din vreme la d. Dr. *Cornel Iancu*, președintele comitetului aranjator.

Serata artistică din Oradea-mare. Interesul publicului bihorean față de serata artistică din 16 Martie st. n. — ce se va aranja cu grațiosul concurs al dnei *Triteanu* din Sibiu și al dnei Dr. *Tiberiu Brediceanu*, care va reprezenta piesa d sale muzicală »La șezătoare«, compusă pe motivele muzicel populare românești — crește pe zi ce merge. Indată după primirea invitațiilor o mulțime de inși și au anunțat participarea. Astfel din *Beiuș* și din toate părțile *Vascaului* s'au anunțat, că vor lua parte aproape toate familiile noastre, tinerimea și preoțimea în număr considerabil. Asemenea și au anunțat sosirea câșt-va preoți din părțile *Tincei*, *Margitei* și *Aleșdului*. O fericită coincidență este și faptul, că tocmai pe ziua seratei se va ținea adunarea generală a băncii »Bihoreana« din Oradea-mare, care încă va întruni o mulțime de cărturari și țărani din toate părțile. Un preot din jurul *Tincei* a avizat pe comitetul aranjator, că la aceasta »rară petrecere« va aduce cu sine un »românaș« — econom, înzestrat cu o minunată voce de tenor, care în pauză va cânta o »doină de-a codrului«. Va fi un câștig moral foarte prețios, dacă fiecare preot ar aduce cu sine câșt-va țărani, din apropiere cel puțin, căci la galerie sînt 125 locuri a 1 cor. destinate anume pentru popor.

Putem anunța apoi cu multă plăcere, că între participanți s'au insinuat deja mai multe dame din *Lugoj*, cari țin să-și dea tributul cuvenit autorului »Șezătoarei« și să se bucure împreună cu frații bihoreni e succesul ei. Spre mai buna orientare a publicului de pretutindeni ținem a observa, că una este opereta muzicală »La Șezătoare«, care s'a jucat pînă acum numai în Sibiu și în Cernăuți și alta este »Serata etnografică«, ce s'a reprezentat anii trecuți și la Arad și la Pesta, ambele compoziții ale dnei Dr. *Brediceanu*. Deci aceste două nu sînt a se confunda una cu alta. La Oradea se va juca opereta »La șezătoare«, deci cel cari au văzut »Serata etnografică« la Arad și nu au văzut »Șezăoarea«, n'au motiv să rămână acasă, ci să meargă la Oradea, ca s'o vadă! Cât pentru toaletele damelor, care încă formează chestiune importantă la astfel de ocaziuni, dat fiind scopul și caracterul expresiv național al acestei serate, ar fi de dorit, ca întru cât se poate damele și domnișoarele să se prezinte în costum național (țărănesc), care e cel mai frumos și mai pitoresc de pe fața pământului.

ECONOMIE.

Piața grânelor din Aradul-nou.

19 Februarie 1910

S'a vândut azi:

grâu 700 mm.	14.10—
orz 100 mm.	6.70—
ovăș 100 mm.	7.10—
secară 100 mm.	9.00—
păpușol 600 mm.	6.10—

Prețurile sunt scoțite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta
Budapesta, 19 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost următorul:

Orizii noi	
De Tina	28 K. 95—30 K. —
Din comitatul Albei	28 » 80—29 » 80
De Pesta	28 » 90—29 »
Bănățianesc	28 » 95—29 »
De Bacica	28 » 60—29 »
Secară de calitate I.	19 » 75—20 » 05
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 » 65
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—14 » 95
Orz de calitate I.	15 » 70—16 »
Orz de calitate a II.	15 » 40—15 » 60
Cocuruz	14 » 80—15 »

Mulțămită publică.

Onorabilă Direcțiune!

După ce în urma decedării mult regretatului meu cumnat Emilian Micu, preot, care a fost asigurat la banca »Transylvania« cu suma de cor. 2000, nefiind în posesiunea cuitanții despre rata ultimă, cari din cauza unei întârzieri nici nu a fost solvită, în urma dispozițiilor statutare cuprinse în polișii, credeam acea sumă pierdută. Punându-mi însă încrederea în generozitatea onor. Direcțiunii am înaintat actele și în 12 Februarie a. c. primesc cuitanța pentru subscrierea din carea văz că onor. Direcțiune (pe lângă detragera ratel ultimă) îmi asigură întreaga sumă asigurată.

Pentru o faptă atât de generoasă îmi în de cea mai mare datorință ca pe aceasta cale să exprim onor. Direcțiunii profundă mea mulțămită rugând pe bunul D-seu să reverse darul său de prosperare asupra băncii »Transylvania« care are în fruntea sa o direcțiune atât de generoasă și umană. Nagy Topolovetz, 15 Februarie 1910. Cu profundă stimă Ștefan Gheuga învățator.

BIBLIOGRAFII.

La **Librăria »Tribunei«** se află de vânzare: Album de broderii și țesături românești» comp. de Minerva Cosma. Albumul cuprinde 20 bele cu modele admirabile în culori și 1 tabelă de irturi țărănești: din Săliște (Transilvania), România, Valea Jiului, Sebeșul săsesc și Chisătau Anat). — Prețul 16 coroane (20 franci) plus porto postal.

»Monografia lui Șaguna« de Dr. I. Paș	Cor. 6—
»Din vremuri de mărire«, roman de Gașpar	» —50
I. Volkelt prof. univ. Lipsca: »Arta orala și cultura«, tr. de H. P. Petrescu	» —45
Dulcu: »Cântece și povești«	» 150
Girleanu: »Nucul lui Odobac« nu-șe și schițe	» 150
G. Flaubert: »Doamna Bovary« roman, trad. de L. Dauș	» 2—
I. G. Lecca: »Dreptul vieții«, roman	» 2—

V. Alexandri: »Despot-Vodă« legendă ist. în versuri, 5 acte și 2 tablouri	» 1—
E. Sterian: »In noaptea nunții«	» 150
L. Tolstoi: »Cele din urmă«	» —70
L. Dauș: »Iluzii«, roman	» 150
I. Turghenieff: »Prima dragoste«, trad. de G. Stoica	» —80
Alph. Daudet: »Sapho« moravuri parisiene, trad. de Em. Gârleanu	» 150
O. Goga: »Ne chiamă pământul«, poezii	» 2—

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică	cor. 1—
Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I	cor. 2—
partea II-a	cor. 150
Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse	cor. 5—
Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria	cor. 3—
Mitropolitul Sava Brancovici	cor. 150
Amintirea lui T. Cipariu	cor. —50

„Impresii de teatru din Ardeal“ de Zaharie Birsan.
Prețul 2 coroane.

plus 20 fileri porto.

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură a. scrieri complete, romane, nuvele, poezii frumoși ceri călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. postal. Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: **Librăria »Tribunei«**. Arad str. Deák ferencz 20.

Poșta Redacției.

E-I. Uiti că ceice ne trimit poezii și nuvele sînt abonati, iar abonajii — aceasta îi-o spun cele mai elementare regule de filozofie a vieții — trebuie tratați cu cea mai mare precauțiune, prevenire și indulgență. Nu știm unde am citit vorba adevărată »Un poet ofensat e un abonat pierdut și numai din abonajii pierduți nu poate trăi nici cel mai bine redactat ziar«. Oricît de nemilos și necruțator ar fi un redactor, nu poate să rămînă mut la glasul sirenic »publicist, poet și... abonat al prețiosului Dv. ziar...« Dacă nu poți să admiți publicarea lucrărilor trimise, refuzul trebuie să-l îmbraci în tot felul de fraze pline de considerație și respect. De ce să strici voia la o seamă de tineri cari n'au alt păcat decît că sînt poeți slabi? Și apoi încă un lucru: ceice scriu poezii atît de confuze, se simt fericiți dacă-și văd publicate poeziile chiar la »Poșta Redacției...«

Nu uita: Și noi am fost poeți!
D. R. (Medias). Iosif Goldiș a fost ales episcop al Aradului la 1899, după episcopul de atunci I. Meșlanu a fost ales mitropolit. După moartea lui I. Goldiș (1902), a fost ales episcop actualul vicar al Orăzii-Mari Vasile Mangra. Maj. Sa însă n'a confirmat alegerea și la alegerea următoare (1908) a fost ales actualul episcop Ioan I. Papp.
V. Ș. »Cântecele« sînt slabe. Ceeace ne spui în versurile dela început ne întristează rău.
»Aș iubi și n'am pe cine
Să iubesc, să-i jur amor.
Fetele dia sat cu mine
Nu vorbesc, mai bine mor...!«

Așa sînt, pe-alocuri, fetele din sat... Mai bine mor decît să stea de vorbă — cu un »poet« care scrie versuri atît de slabe. Încearcă odată cu fetele dela oraș... poate vor fi mai puțin pretențioase în materie de poezie. Mai multora. Au orul articolului »O nouă prigonire«, publicat în numărul 18 al »Tribunei«, nu e dl Marian Sasu, învățator în Bucium-Șasa. Autorul e un bun cunos-

cător al stărilor din munții apuseni, dar numele nu îl putem descoperi.
M. S. »Cântecele« se va publica în unul dintre numerele noastre viitoare.
Spinoglu. Nu înțelegem sentimentele d-tale de dragoste. D-ta cântă:

»In vis te văd, în vis te am,
In vis ești lângă mine,
Te strâng de mîni, cum te strîngeam
In multe nopți senine

Te strâng la piept nepăsător
Ca'n vremile trecute,
Iar tu-mi șoptești cu drag de-amor
Ca 'n multe sări plăcute...»

Adică, nu înțelegem nici dragostea Dumnea-ei. D-ta o strîngi la piept »nepăsător« și Dumnea-ei, cu toate aceste, îți șoptește cuvinte dragi de amor... O lămurire competentă se impune cu stăruință.

H. L. (S.) În anul 1909, Londra avea 7.537.000 locuitori, dintre cari 2.664.000 în mahalale.

Radu. Începi cu fraza: »E noapte adîncă; cerul e înorat. nici o lumină în tot întinsul larg. Ce să mă fac în pustietatea aceasta?«

Am citit schița până la capăt și-ți dăm sfatul să nu mai faci nimic și, înainte de toate, să nu mai scrii nimic.

G. T. (Viena). Regretăm că nu putem publica cronica științifică despre experiențele medicului Dr. Katik. Ar trebui să refacem cronica întreagă și nu ne îngăduie timpul.

L. (B!). S'a predat administrației. Vi se va răspunde din partea ei.

Horia N. (V). Am primit raportul despre »frumoasa și multă succesa petrecere din 15 Noembrie« și vă mulțumim, dorindu-Vă în schimb — an nou fericit! Grăbim cu felicitarea, nu cumva să întârziem și noi cum ai întârziat d-ta cu raportul.

Vale. D-ta cântă:
»Și cântece duioase
Prin suflet mi-au trecut...»

Păcat că nu le-ai oprit. Cu siguranță erau mai bune decît cele trimise.

P. P. B. Explicația d-tale »Pe cum vedeți așa sînt cam slăbuț, dar cred că cetind aș mai putea înalța deodată cu ștudiul și cu anii; Căci încă nu am numai 16 ani« — a fost de prisos după ce am citit poezia »N'am noroc«.

»Pe frunte îmi e scris osînda
Să port de mîna neizbînda (!)
Să îndur fără de noroc viața
Și să fiu frate cu tristețea.»

De altminteri, credem, n'ar fi rău să te împrietenești »deodată cu studiul« și cu interpucciua românească. Sărmana e o ființă cîștă; de ce o disconsideri în așa măsură...?

Ruxandra din Chioar. Îți facem plăcerea și publicăm răspunsul d-tale la poezia »Așteaptă-mă« din numărul dela 4 Februarie. Observăm, însă, că autorul nu e teolog.

Te aștept.

Te aștept cu nerăbdare
Pîn' a trece postul mare
Că pe-atunci pute-ș spera
Că florile-or învia!

Apoi voi culege fiori,
Din grădina 'n zori, de zori
Și le voi face buchec
Și-apoi voi șopti încet:

Vino, bade, 'ncetisor;
Că Te-aștept cu mare dor,
C'un buchec de flo-icele
Culese din tufănele!

Spune-mi, bade, pe cînd vii,
Ca să mă pot pregăti,
Să te pot bine primi
Și să știu ce-ți povestii!

Încodată Te mai rog,
Mult stimat Domn teolog:
Să-mi răspunzi imediat
De cumva nu m'ai uitat!

I. G. (P-c.) Vă cerem scuzele că nu publicăm avizul de cununie. Din principiu nu publicăm decît avizuri tipărite. Am făcut experiențe prea triste.

Dragă Horică. Frumoasă ideie, dar e mai întai un obicei străin și pe urmă nu se poate închipui realizarea lui. decît într'o societate foarte numeroasă cu un mediu orășenesc mare, din a cărui bogăție de viață și de spirit el să răsară în chip organic. În Germania, unde un oraș supt o sură de mii de locui ori e mic, unde e atîta bogăție de viață socială e ușor de realizat. La noi nu ar găsi răsunset și înțel-gere. Și-apoi satira contra vrăjmașilor: din afară e totdeauna cam lipsită de farmec și picanteție, iar biciuirea satirică a păcatelor din lăuntru în hupule-și unde ne-ar duce cu un mediu atît de susceptibil și puțin copt pentru asta, ca al nostru! Salve.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Fotografierile cu electricitate a lui

DAJKOVITS

Pe timp înourat și întunecos sînt cele mai acomodate.

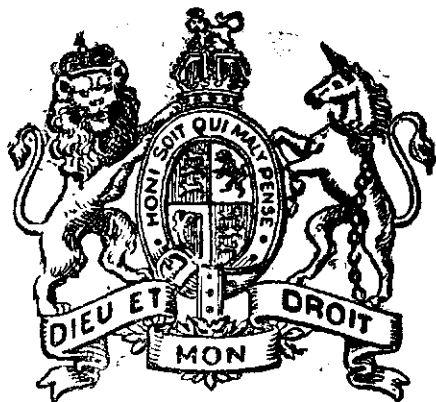
== »Saspalota« în Oradea-mare — Nagyvárad.

Josif Drăgan

creierie domoasă
de moda engleză în

Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

(Lângă prăvălia Czillér).

Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine pentru publicul din Oradea-mare, comit. Bihorului și din comitatele vecine. Haine în rate avantajoase aranjate ca în străinătate. Executare specialistă. Specialități de materii engleze, scoțiene și din țară după cartea de modă și gust. Mare asortiment de veste moderne. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficialități

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

O greșală colosală au făcut

toți aceia cari contra boalelor reumatice, înțepăturilor, sfâșierii, crepării, săgetării, durerii de spinare și de spate, reumatism, dureri în oase, etc. în loc să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

au preferit alte imitații. — Recomandăm deci grabnic fiecărui reumatic și tuturor acelor, cari sufăr de boalele de mai sus, precum și la boalele provenite din răceală și din curente, ca imediat să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

care se pregătește exclusiv numai la Kriegner-féle gyógytár, Budapest, Baross-utca nr. 2. deci aci să se adreseze ori-ce comandă.

Prețul unei sticle mici 1 cor., una sticlă mare 2 cor., 5 sticle mici 5 cor., sau 3 sticle mari 6 cor. se expediază franco cu poșta.

Acest medicament excelent vechiu este mai bun decât ori-care spirt, pentru că după o chiar singură frecare vindecă și nu numai astimpără, ci L și face să înceteze durerile.

a comandă să fiți atenți la firmă, ca nu cumva să primiți imitații.

ANUNȚ.

Se caută

un tânăr calificat și cu praxă,

care poșede perfect limba statului, într-o cancelarie notarială. Salar 800—1000 cor. anual. Doritorii de a ocupa acest post să se adreseze la Administrația »Tribunei«.

Un candidat de avocat

cu praxă, imediat află aplicare în cancelaria subscrisului.

Dr. Teodor Popescu,
avocat în

Făgăraș—Fogaras.

Dr. Oskár Leonhard,

medic, specialist în boalele de stomach și intestine.

Sebeșul-sășesc,
piața mare 9.

Scriitor,

cu praxă, află aplicare pe lângă condițiuni foarte favorabile la Dr. Victor Moldovan, avocat în Mocs (Kolozs-m.).

ANUNȚ.

Se arândează sau se vinde
o prăvălie în Vermeș.

O prăvălie și cărciuma ce sustă bine de 40 de ani -- eventual împreună cu 12 jug. (în complex) pământ arător și 8 jug. competență de pășune.

Detalii se pot afla la Gerő Victor, Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárvaros) sau la Ehrhaft B. în Vermeș, (comit. Caraș-Severin.—Vermeș. Krassó Szőreny m.

Un ofițer român,

din armata comună dorește a se căsători cu o româncă cu cultură socială convenabilă. Ofertele cu amintirea zestrei, sunt a se trimite administrației »Tribunei«.

Intențiuni absolut serioase, discrețianea chestie de onoare.

Picurii lui Brády pentru stomac provăzuți cu marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, nu își de popor Picuri de Mariacell pentru stomac, timp de 30 de ani s'au adeverit atât de buni, încât sunt indispensabili pentru orice casă. Picurii aceștia au efect neîntrecut la tot felul de stricare a stomacului, ardere de stomac, scaun neregulat, sgîrciu de stomac și dureri de cap, vomare, insomnie, anemie și gălbănare. Se pot căpăta la orice farmacie. O sticlă mică 80 fil. o sticlă mare 1 cor. 40 fil., 6 sticle 5 cor., 3 sticle duble 4 cor. 50 fil.

Expedează franco farmacistul:

Brády K. Wien, I., Fleischmarkt 1. Depot 241.

Să fim atenți la marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, pachetarea în roșu, și la subscriere după cum se vede în chipul de față.

Procurați

dela librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblată.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antaologie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor. legat în pânză frumos aurit 12 cor. legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială. bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scutitoare (tock).

Intrebuințarea »Cantorului Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericești ca: mineiul, triodul, penticostarul, moltvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și ce 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai câteva exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, sîte și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în

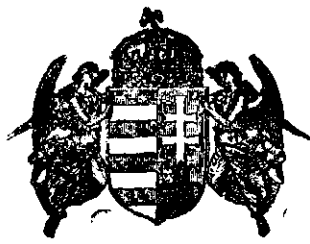
ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.
Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 357.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de bransa aceasta,

cari se capătă cu prețuri ieftine de consurență.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

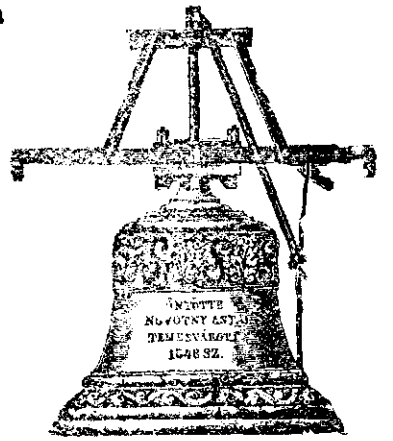
Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alina

ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricte, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în-te cu deosebire ventate și premiate în mai multe rânduri, eari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca — și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-ourante ilustrate gratis.

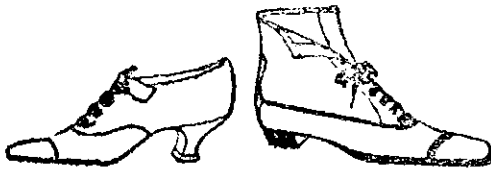

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértomplom, strada Târgului.

Asortiment bogat de ghete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Șoșoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax „Leonhardt Oellack” pentru ghete.

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

Se garantează pentru fiecare păreche de ghete.

Telefon 184.

Premiat de mai multe ori.

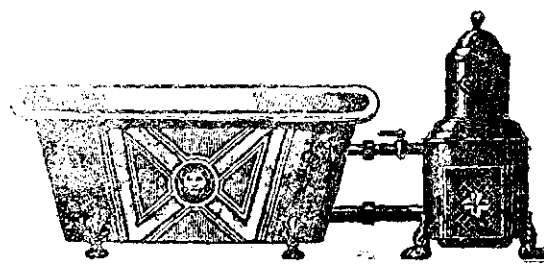
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichiglerie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, — scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru căr-buni și alte obiecte de metal: precum ciu-bere, ulcioare și căni. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mării și firme de ține. Conduct pentru apă, aranjări pentru și cîșete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”. Acoperi de case și turnuri, globuri și etc. — Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Abonați și răspândiți TRIBUNA.

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix”

Restitutions-Fluid de Kwizda:

este apă de spălat caii, brevetată c. reg. O sticlă costă 2 cor. și 80 fil. - De 40 de ani se folosește în staulele de curte și alergări, în grajdurile mai mari ale singuraticilor ca întăritor excelent, la înțepinirea mușchilor, etc. - La dresări are rezultat minunat, căci dă cailor putere, să biruie mai multă muncă. - Numai având breveta e veritabil Restitutions-Fluidul de Kwizda. Vignetele breveta și invălișul snt scutite prin lege. - Se capătă în toate farmaciile și drogeriile. Catalog ilustrat gratis și fr. Depozit princ.:

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ungare, reg. române și reg. Bulgare. Korneuburg bei Wien. - 1.

Piane și harmonice.

In salonul de piane

F. A. Kauffmann

Sibiu, Gr. Ring 14

se țin piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zetter și Winkelmann”, Braunschweig.
F. Robert Reinhold, Viena. Belehradec, Viena.—
„Lauberger și Gloss”, Viena. Kotykievicz, Viena.
A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.
Reparaturi speciale solide și garantate.

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei.

Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittengerger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onoratelor dame.

Cu deosebită stimă:

Jaczkó József.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trălnicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. — Comanda se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt” Kaposvár, Fő-utca 22 T.

„VICTORIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Arad

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »VICTORIA« prin aceasta se invită conform §-lui 17 din statute

XXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la 27 Februarie 1910 st. n. la 10 ore înainte de amieză, în localitățile institutului (Calea Arcelor nr. 2.)

OBIECȚELE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Chestia de votare a unui ajutor la zidirea școlii civile de fete din Arad.
4. Modificarea statutelor (§§. 31 și 35.)
5. Alegerea a doi membrii în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghere.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 22 din statute, sunt rugați a-și încredința dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotențe, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 16 Februarie 1910.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI

ACTIVE.

CONTUL BILANȚ.

PASIVE

Cassa în număr — — — — — 172474.84		Capital societar: 6000 buc. acții à 200 — Cor. — — — — — 120000	
Bon în Giro-Conto — — — — — 53200.99	225675.83	Fond general de rezervă — — — — — 100000.00	
Bon la alte bănci — — — — — — — —	119525.83	Fond special de rezervă — — — — — 15600.00	1015600
Cambii — — — — — — — —	11278645.51	Fond de penziuni — — — — — — — —	145253
Imprumuturi hipotecare — — — — — — — —	1922759	Depuneri spre fructificare — — — — — — — —	8899316
Imprumuturi de Cont-curent cu acoperire de efect și hip. — — — — — — — —	234679	Depozite de casă — — — — — — — —	30208
Avansuri pe efecte — — — — — — — —	36450	Cambii reescontate — — — — — — — —	3305379
Efecte proprii: — — — — — — — —		Contribuțiune restantă la depuneri — — — — — — — —	20245
500.000 Cor. nom. oblig. comun. cu 4% »Pesti Hazai Első Takptár-egyes« à 90 — — — — — 450000.00		Dividendă neridicată — — — — — — — —	3788
100.000 Cor. nom. scris. func. cu 4 1/2% »Egyesült bpesti fõv. takptár« — — — — — à 97 — — — — — 97000.00		Diverse conturi creditoare — — — — — — — —	14544
24.500 Cor. nom. oblig. cu 4 1/2% »Hazai Bank r.-t. à 97 — — — — — 23775.00		Interese transitoare anticipate — — — — — — — —	157524
20 buc. acții »Banca Austro-Ungară« à 170 — — — — — 34000.00		Profit transpus din a. 1908 — — — — — 10123.90	
100 buc. acții »Ustredni banka ceckych sporitelnych« à 400 — — — — — 40000.00		Profit net — — — — — 190435.07	200558
50 buc. acții »Magyar pénzügyintézetek közp. hitelbankja« r.-t. à 1000 — — — — — 50000.00			
10 buc. acții Magyar automobil r.-t. Westinghouse rendsz. cu 80% solv. — — — — — 3200.00			
60 buc. acții »Hungaria« aradi pamutárugyár r.-t. cu 30% — — — — — 9000.00	807650		
Acții dela diverse bănci și întreprinderi — — — — — 100685.00	256500		
Casa inst. din Arad a filialei din Chișineu și alte realități — — — — — — — —	89933.87		
Diverse conturi debitoare — — — — — — — —			
Mobilier — — — — — — — —	9296.40		
după amortizare — — — — — — — —	8366.70		
Interese transitoare restante — — — — — — — —	12232		
	14992417.74		14992417.74

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE

DEBIT

CREDIT

Interese pentru depuneri — — — — — — — —	380602.11	Venit transpus din anul trecut — — — — — — — —	10123.90
Interese de reescont — — — — — — — —	125620.02	Interese: — — — — — — — —	
Spese: — — — — — — — —		Dela cambii — — — — — — — —	718818.26
Salare — — — — — — — —	73244.75	» împrumuturi hipotecare — — — — — — — —	129114.83
Bani de cvartir — — — — — — — —	12529	» împrumuturi de cont curent — — — — — — — —	7069.83
Imprimare, diverse plăți, spese de birou — — — — — — — —	36166.64	» avansuri pe efecte — — — — — — — —	2824.68
Porto — — — — — — — —	9578.69	» efecte proprii — — — — — — — —	33584.31
Chirie — — — — — — — —	5000	Chirii și alte arânzi — — — — — — — —	12840
Marce de prezență — — — — — — — —	3600	Provizțiuni și alte venituri — — — — — — — —	27271
Contribuțiune — — — — — — — —	55758.01		
10% dare la depuneri — — — — — — — —	38060.17		
Amortizare din mobilier — — — — — — — —	929.70		
Profit transpus din a. 1908 — — — — — 10123.90	93818.18		
Profit net — — — — — 190435.07	200558.97		
	941648.06		941648.06

Dr. Nicolae Oncu, m. p.
director-executiv.

Arad, la 31 Decembrie 1909.

Sava Raicu, m. p.
secretar.

Ioan Moldovan, m. p.
contabil.

Mihaiu Veliciu, m. p.
președinte.

DIRECȚIUNEA:

Roman R. Ciorogariu, m. p.
vice-președinte.

Vasile Mangra, m. p. Dr. Nicolae Ciacian, m. p. Petru Trutia, m. p. Dr. Aurel Demian, m. p. Traian Vatianu, m. p. George Popoviciu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului

George Feier, m. p. Nicolae Marcu, m. p. Dr. Sever Ispravnic, m. p. Axentie Secula, m. p. Dr. Cornel Ardelean, m. p.
președinte.

Iosif Lissai, m. p.
revizor expert al »Solidarității«.